

Foia românească

Vineri
24 septembrie
1999

Anul II
Nr. 38

(Serie nouă)

Săptămînal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

La Giula

Făurirea organului central al românilor din Ungaria

Cu toții cunoaștem acele momente juridic legale, dar moral discutabile, chiar dubioase, care au periclitat, și în fine au împiedicat înființarea *Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria* în ambele runde prevăzute de lege. Prin urmare, dintre cele 13 minorități oficial recunoscute, doar românimea a rămas fără o reprezentanță centrală.

Eșuarea înființării autogovernării române pe țară a însemnat pentru minoritatea română din Ungaria un prejudiciu de drept și o umilință colectivă.

După două runde ratate și în urma comunicatelor și protestelor formulate, forurile centrale s-au ocupat cu această problemă și s-au străduit să afle soluția.

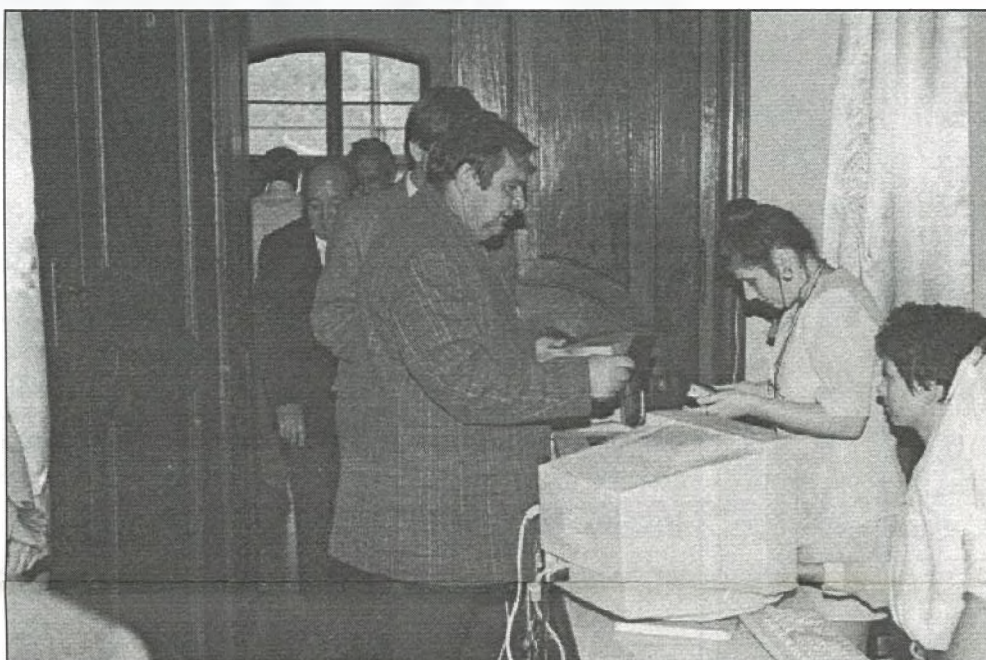
Problema a fost discutată chiar și cu ocazia întrevederii celor doi premieri. Ca atare, la 22 iunie a.c. Parlamentul Ungariei a modificat *Legea privind drepturile minorităților naționale* și etnice, conform căreia prezența obligatorie la ședință a fost redusă de la 75 la sută la o suficiență minimă a prezenței de 50 la sută +1. Conform deciziei Comitetului Electoral Național, a treia rundă a ședinței de constituire a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a fost convocată pe data de 18 septembrie a.c. la Giula.

Așadar, la sfîrșitul săptămînii trecute, cu intonația celor două imnuri de stat, a început în sala festivă a Primăriei orașului Giula aceea adunare care, întrunind electorii aleși încă la alegerile locale din toamnă, urma să constituie autogovernarea minoritară română pe țară. După cuvintele de salut rostite de **Emilia Ritkó**, adjuncta Biroului Electoral Național, au fost prezentați membrii prezidiului: înalți dregători guvernamentali și de stat, oaspeți din România, experți electorali.

Dorind participanților consfătuire rodnică a luat cuvîntul **Gábor Máté**, președintele Comitetului Electoral Național, care a trasat condițiile juridico-legislative de desfășurare a adunării de constituire. Președintele a precizat că dintre cei 168 de electori, 139 de electori au semnat condica de prezență, astfel ședința e constituțională, legală.

Înainte de a începe lucrările propriu-zise a luat cuvîntul **Csaba Hende**, secretar de stat la Ministerul Justiției. Politicianul a accentuat că legislația țării a decis asupra necesității acestor autogovernări, fiindcă ele au menirea și sînt capabile să asigure un cadru potrivit pentru aplicarea autonomiei minorităților în care ele să-și poată desfășura activitatea într-un mod prodigios și să-și găsească sau să-și regăsească identitatea. Secretarul de stat și-a exprimat convingerea că o minoritate nu poate fi reprezentată autentic numai de persoane care vorbesc limba, cunosc și păstrează tradițiile, cultura minorității respective. Guvernul maghiar va sprijini și în viitor numai pe acești reprezentanți și îi va recunoaște ca parteneri legitimi.

La rîndul său **Petru Cordoș**, ambasadorul României la Budapesta a apreciat flexibilitatea muncii de legiferare. După părerea domniei Sale, prin modificarea legii situația absurdă care s-a creat în cazul minorității româ-

ne din Ungaria a primit o soluționare liniștitoare. Șeful diplomației române din Ungaria și-a exprimat totodată speranța că guvernul maghiar va face tot posibilul ca în viitor să nu se creeze situații asemănătoare, cînd din cauza unor electori care nu aparțin minorității respective să nu se poată înființa o autogovernare pe țară. După ce oficialitățile s-au adresat prin cîteva cuvinte asistenței întrunite, adjuncta Biroului Electoral Național l-a rugat pe decanul de vîrstă, pe electorul **Iosif Tüzes** din Darvas, să preia conducerea lucrărilor. Esența scurtei alocuțiuni se poate rezuma în felul următor: „să îmbinăm cu toții fapta cu vorba, activitatea cu însuflețirea...”

Decanul de vîrstă a propus adunării, să accepte drept președinte al adunării pe electorul **Teodor Juhász** din Békéscsaba. Cu toții au fost de acord, încît prin trecerea la microfon a domnului Juhász a început adunarea propriu-zisă, care s-a desfășurat într-un ritm dinamic, într-un mod bine pregătit. În continuare președintele adunării a propus ca autogovernarea pe țară să fie compusă din 53 de membri – numărul maxim propus. Președintele a supus la discuție această problemă.

Înscriindu-se la cuvînt, **Zoltán Papp**, conducătorul grupului electorilor neromâni, președintele Uniunii Democrate Ungaro-Române a considerat că numărul maxim al membrilor autogovernării ar fi exagerat și costisitor, propunînd un număr mai mic, de 44 de membri.

Supus la vot, numărul membrilor autogovernării pe țară a fost definitiv stabilit: 53.

A urmat procedura cam îndelungată a desemnării electorilor în adunarea generală. După ce electorul giulan **Gheorghe Marc** a propus din rîndul minorității noastre 53 de electori, Zoltán Papp a anunțat: vîzînd că minoritatea română din Ungaria s-a prezentat cu o listă unită, nu are rost să mai facă alte desemnări...

Astfel a urmat votarea și numărarea voturilor. În fine, **László Nemes**, președintele comisiei de numărarea voturilor a citit lista membrilor atît în ordine alfabetică, cît și conform numărului voturilor obținute.

După anunțarea rezultatelor, membrii autogovernării pe țară au stabilit cîteva repere de ordin administrativ și organizatoric. În primul rînd s-a precizat că următoarea ședință va fi convocată pe la mijlocul lunii octombrie – după toate probabilitățile pe data de 16 octombrie a.c. Pînă atunci va trebui elaborat un statut, o structură, și altele. Dar înainte de toate, la 2 octombrie a.c., toți membrii autogovernării vor primi documentele de acreditare în Parlament, într-un cadru festiv. În continuare s-a convenit ca pînă la următoarea ședință un comitet provizoriu să pregătească lucrările și ordinea de zi. Cu acest moment s-a încheiat de fapt făurirea organului central al românilor din Ungaria.

– juhász –
Foto: K. I.

(Lista electorilor aleși în adunarea generală a A.Ț.R.U. o publicăm în pagina a 3-a.)

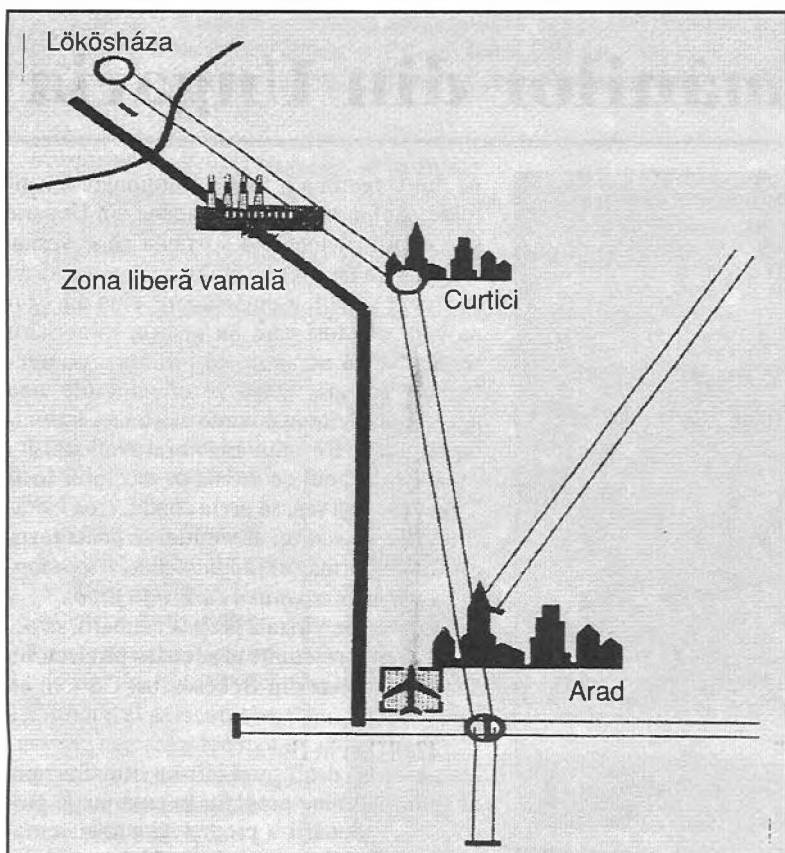
La Lökösháza

Conferință româno-maghiară

La 17 septembrie a.c., în comuna bichișeană Lökösháza s-a organizat o conferință pe tema: „Examinarea posibilităților de dezvoltare a economiei și transportului în microregiunea transfrontalieră a județelor Bichiș – Ungaria și Arad – România”. Conferința a fost deschisă de primarul **Géza Germán** (Lökösháza) și de viceprimarul **Vince Almási** din Lökösháza. În continuare a urmat prezentarea studiului, de notarul local **dr. Gheorghe Túri** – pe tema sus-amenținută. Au urmat apoi prelegeri de specia-

obiectivelor de mai sus.

Această microregiune transfrontalieră se organizează în scopul realizării unor avantaje economice reciproce, studiul incluzând în total 22 de localități din cele două județe: *Nădlac, Pecica, Șeitin, Semlac, Peregu Mare, Iratoșu, Șofronea, Macea, Grăniceri, Zerind, Pîlu, Curtici* (România) și *Bătania, Dombegyháza, Aletea, Giula, Kevermes, Chitighaz, Kunágota, Lökösháza, Medgyesegyháza, Mezőkovácsháza* (Ungaria).

litate ținute de **dr. Sándor Csuth, dr. Sándor Kovács, dr. György Winkler**. În legătură cu această sesiune de conferințe am primit informații de la **Gheorghe Santău**, președintele *Autogovernării minoritare române din Lökösháza*.

Spicuiind printre informații, am aflat că: începând din anul 1995, localitățile de lângă frontieră ale județelor Arad din România și Bichiș din Ungaria sînt într-o permanentă căutare a posibilităților de dezvoltare socială și economică comună. Organizarea întâlnirilor anuale a primarilor din așezările transfrontaliere a stat la baza promovării proiectului PHARE de către Primăriile din Lökösháza și Curtici, care a deschis posibilități largi în studierea acestei regiuni. Importanța întocmirii studiului de dezvoltare constă în posibilitatea ca regiunea respectivă să aibă un program gata elaborat pentru proiectele de finanțare care vor fi anunțate în anul viitor, proiecte prin care va putea începe o nouă dezvoltare economico-socială a zonei.

Programul este conceput în așa fel, încît dezvoltarea microregiunii va fi realizată în comun de ambii parteneri (se vor lua în considerare condițiile geografice-economice și sociale identice sau asemănătoare, se vor căuta forme noi de colaborare, profitînd de posibilitățile din regiune).

În cadrul studiului s-a conceput un plan de dezvoltare a microzonei, privind îmbunătățirea legăturilor regionale româno-maghiare. Acest plan se referă la:

- realizarea unui Terminal (RoLa) la Lökösháza, alături de calea ferată internațională existentă;
- construirea punctului de trecere a frontierei pe cale rutieră între Curtici și Lökösháza;
- realizarea unei zone vamale libere în Curtici (și Arad);
- examinarea posibilităților de dezvoltare a regiunii, în urma realizării

Programelor de dezvoltare în perspectivă a zonei se vor baza pe obiectivele înșirate mai sus. Pentru realizarea lor există intenții pozitive din partea ambelor guverne, fără de care nu s-ar fi putut întocmi studiul PHARE. Pe baza acestuia, colaborarea și conlucrarea economică între localitățile de la granița celor două țări se va putea dezvolta într-un ritm mult mai accelerat, îmbunătățindu-se circulația, transportul, infrastructura etc.

Realizarea centrelor de logistică pe cele două laturi ale graniței, în cele două parcuri industriale, impune o colaborare, o cooperare strînsă, permanentă, deoarece întregul proiect deservește colaborarea. În hotarul spre Aletea al comunei Lökösháza există un teren disponibil de 34 ha., pe care se poate înființa o curte vamală și un centru logistic, care ar fi legat de Terminalul RoLa și care va putea asigura servicii de transport combinat, iar logistica poate fi numită cea mai importantă prestare în transporturi. Pe partea română este indicată realizarea centrului logistic în incinta Zonei libere. În momentul de față se propune realizarea centrului logistic de către primărie, deoarece nu există întreprinzător privat care să aibă un capital liber pentru această investiție.

În grupa prestărilor logistice de bază se înșiră următoarele servicii: *manipularea mărfurilor; transportul mărfurilor; informatica; prestare complexă de logistică*.

Drept încheiere, să cităm din capitolul final al studiului:

„La realizarea comună a dezvoltărilor și cooperărilor economice, o importanță mare o are cunoașterea reciprocă a limbilor. În acest sens accentuăm drepturile egale pe cele două părți ale graniței, pe partea maghiară impunîndu-se predarea limbii române cu mai multe rezultate decît în prezent”.

– E. Bányai –

Vizită de prietenie

În săptămîna trecută o delegație din orașul *Chișineu Criș* (România) a fost primită de *Autogovernarea comunei Chitighaz* și de *Autogovernarea minoritară română* din localitate. Oaspeții din România au purtat tratative cu consilierii Autogovernării din Chitighaz trecîndu-se în revistă cîteva probleme de actualitate. În timpul șederii în Un-

ria, oaspeții au beneficiat de ocazie și au vizitat orașul Giula, respectiv Centrul Cultural Românesc recent dat în folosință.

În continuarea programului de o zi, cele două delegații și-au confruntat puterile pe terenul sportiv, jucînd o partidă la popice. În imagine: Oaspeții și gazdele la Centrul cultural. (j)

În zilele de 8–9–10 octombrie, la Moneasa:

Curs de perfecționare
pentru conducătorii
autogovernărilor românești

În urma cîștigării unor resurse financiare din partea Fundației Publice „*Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria*”, Adunarea generală a județului Bichiș împreună cu Comisia pentru minoritățile naționale și etnice ale acesteia a convenit să se organizeze un curs pentru conducătorii autogovernărilor minoritare românești. Consfătuirea de trei zile urmează să se desfășoare în România, la Moneasa. Organizatorii și-au propus ca acest serial de prelegeri să întărească conștiința de identitate a participanților români, să cunoască trăs-

turile istorice specifice ale convingerilor de pe aceste meleaguri, să stabilească relații și legături transfrontaliere noi, să întărească mentalitatea și spiritualitatea în dimensiuni regionale, să întărească folosirea limbii române.

Pentru reușita acestei inițiative, organizatorii s-au adresat unor experți (lingviști, sociologi, muzeologi), solicitînd ca ei să prezinte aceste prelegeri în economia celor trei zile.

La sfîrșitul cursurilor, o ședință în plen va trage concluziile și va rezuma esența acestui ciclu de prelegeri.

Micherechenii – pentru
înfrumusețarea comunei

Autogovernările sînt în permanentă preocupare de a completa prin resurse suplimentare bugetul local. Pentru obținerea unor fonduri suplimentare, conducerile comunelor se angajează la cît mai multe concursuri, acțiuni și competiții.

Micherechenii au lansat o acțiune sub genericul „*Trei șimbete în folosul comunei*”. În cadrul acesteia s-au inițiat acțiuni de curățenie generală în piețe, pe străzi, în cimitir. Tot în cadrul acțiunii au fost

amenajate grădinițe de flori, din partea Fundației *Soros* au beneficiat de puieți de pomi care au fost sădiți, s-au adunat deșeurile și gunoaiile de pe străzi, au fost refăcute jucăriile terenurilor de joc.

La 18 septembrie, în ultima dintre acele trei șimbete, micherechenii au rînduit terenurile din hotarul comunei, stîrpind buruieni, cosind șanțurile de lângă șosea. Tot în această zi a fost îngrijit și cimitirul, cimitirul vechi și monumentul eroilor români.

Știri * Știri

Societatea Română de Radiofuziune organizează în perioada 20-26 septembrie 1999, seminarul internațional „*Limba română – mijloc de comunicare și informare radiofonică*”.

Asemenea ocaziilor precedente, și în acest an au fost invitați să participe redactori români de la postul de radio Budapesta, și respectiv de la Studioul din Seghedin al Radiodifuziunii Maghiare. Timp de 6 zile participanții vor purta discuții pe tema ca „Dezvoltarea relațiilor româno-române” și „După 10 ani – perioada post comunistă”, vor efectua o vizită de documentare în județul Iași și în Republica Moldova, și nu în ultimul rînd, vor fi primiți de primul ministru al României, domnul Radu Vasile. Radioul din Budapesta va fi reprezentat de Bihari László, iar cel din Seghedin de Eva Iova.

♦ ♦ ♦

Recent guvernul maghiar a decis alocarea unor subvenții pentru localitățile afectate de inundațiile din lunile mai și iunie.

Astfel din fondul de intervenție al guvernului s-au alocat 7,2 milioane de forinți comunei românești *Micherecheni* și 84,5 milioane *Chitighazului*. Alte 700 de mii de forinți a primit localitatea *Apateu* și 70 de mii *Vechedului*.

Mărci poștale românești

În primăvara acestui an, la redacție m-a căutat un locuitor din Orașul mare românesc din Giula. Îl cunosc din vedere, știu unde locuiește, aproape zilnic trece prin fața casei noastre. Cu ocazia acestei vizite la redacție, am avut ocazia și norocul să aflu mai multe despre **Béla Kunfalfvi**. Acum e pensionar, a fost profesor la școala militară superioară din Szentendre. După ce s-a prezentat, a vorbit despre scopul venirii sale: m-a rugat să-l ajut să găsească un filatelista din România, din Arad sau de oriunde, aproape de graniță. El este filatelista și are o colecție destul de bogată de timbre românești. Acum ar vrea să completeze lipsurile prin schimb sau cumpărări. Pe când trăia la Budapesta, la magazinele filatelice găsea mai ușor și timbre din România.

Mutându-se la Giula, s-a gândit că aici, aproape de graniță, achiziționarea timbrilor va fi mai ușoară. Dar, pe cum se vede nu este chiar așa.

De altfel, îmi povestește, de 22 de ani este

păcate, puțini rămân definitiv filателиști.

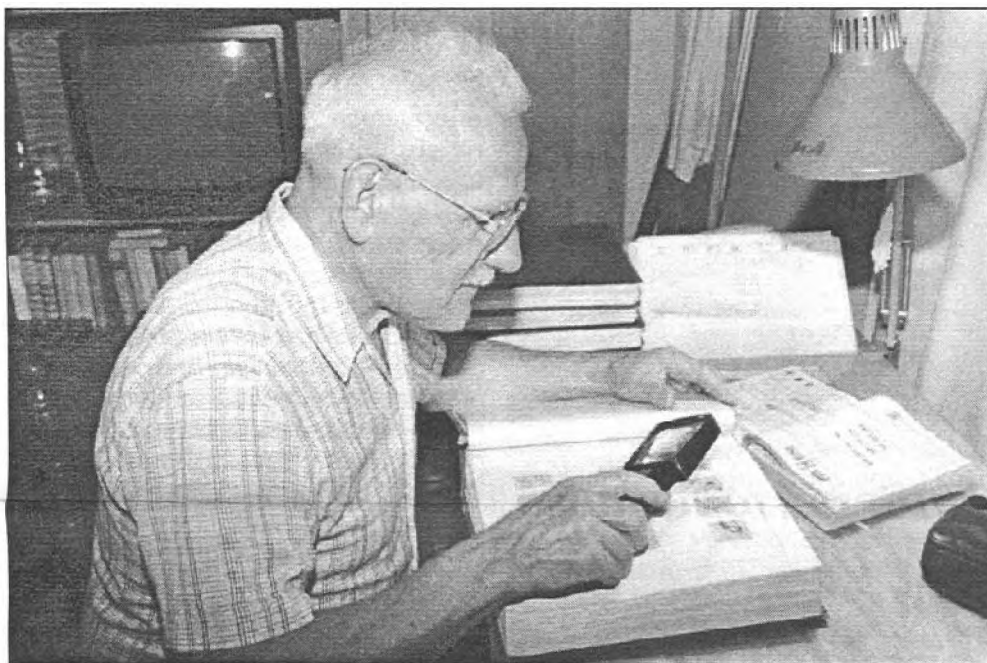
– *Trebuie să ai ordine în cap și în suflet, să ai capacitate spirituală, trebuie să fii sistematic și foarte ordonat, dacă vrei să fii filatelista adevărat. Și în acest domeniu e necesar ca omul să fie „la zi”.*

Trebuie să urmărești zilnic cataloagele internaționale, să știi: ce se întâmplă în viața internațională a filателиștilor.

Am timbre românești din 1858 până în zilele noastre. Am început să le colecționez fiindcă timbrele românești sînt frumoase și au o grafică bună, pretențioasă, cu tematică foarte variată. Însă colecția mea nu este întreagă. Îmi lipsesc multe timbre așadar cercetez și caut totdeauna... Colecționarul trebuie să fie un om consecvent.

Ca președinte al Asociației Filatelice din Giula, nu am aflat în oraș sau în acest județ pe nimeni, care să colecționeze serii de timbre românești.

Un filatelista este preocupat să cunoască is-

colecționar, a preluat colecția fiului său, care plecase la studii în străinătate. Dar, e adevărat și pe el l-a atras această pasiune de mic copil. Atunci însă nu avea atîta bani să se ocupe cu această pasiune. Această preocupare, cum îmi spune, are o mare putere educativă, deci nu este întâmplător că foarte mulți copii încep să colecționeze. Mai tîrziu, din

torie, geografia, cultura aceluia popor ale cărei timbre le colecționează.

Sperăm că în curînd se va împlini dorința lui Béla Kunfalfvi și va găsi un partener filatelista în Arad sau aici aproape de graniță, cu care va putea face schimb de experiență, va putea schimba mărci poștale și „cuvinte potrivite”

Șt. O.

Întîlnire – după două decenii

În după-masa zilei de 11 septembrie a.c., clădirea liceului românesc giulan a fost populată de foști elevi ai acestei instituții de învățămînt. La inițiativa profesorului local **Tiberiu Bányai** s-a organizat o întîlnire de douăzeci de ani – a promoției '79 de cînd acești foști elevi și-au obținut diploma de maturitate. Dintre cei 23 de foști liceeni îndrumați de dirigintele **Nicolae Luțai**, iar la cămin de profesorii **Teodor Kozma** și regretatul **Ștefan Popa**, au sosit cincisprezece, din diferite localități ca: Seghedin și Budapesta, Békéscsaba și Micherechi.

Programul propriu-zis, onorat și de directorul **Ion Budai** a cuprins o oră de dirigenție, vizitarea noului cămin de elevi și o cină comună, cu discuții libere, distracție plăcută și reîmpropătarea amintirilor de odinioară privite azi cu ochii de adulți. Precum am aflat proxima întîlnire va urma peste cinci ani.

– E. Bányai –

Electorii în timpul votării

LISTA MEMBRILOR ADUNĂRII GENERALE A AUTOGUVERNĂRII PE ȚARĂ A ROMÂNILOR DIN UNGARIA

(Conform numărului voturilor obținute)

1. Traian Cresta	28. Imre Nagy
2. Gheorghe Árgyelán (Cenadul Unguresc)	29. Mihaela Bucin
3. Rozália Botás	30. Gheorghe Buk
4. dr. Gheorghe Ruzsa	31. Ecaterina Kovács
5. Gheorghe Gulyás	32. Ștefan Mureșan
6. Ion Budai	33. Gheorghe Petrușan
7. Eva Ruja Bányai	34. Vasile Rotár
8. Alexandru Finna	35. Petru Szelezsán
9. Gheorghe Grósz	36. Elisabeta Szilágyi
10. Marius Maghiaru	37. Ioan Tanaszi
11. Petru Szabó	38. Aurel Becan
12. Ioan Blaga	39. Eva Kozma Frătean
13. dr. Alexandru Árgyelán	40. Maria Berényi Sáfrány
14. dr. Ioan Szelezsán	41. Ferenc Sarkadi
15. Ioan Kozma	42. Tiberiu Boca
16. Olivér Mihucz	43. Iosif Brumar
17. Gheorghe Szántó	44. dr. Ioan Csotye
18. Mihai Árgyelán	45. Gyula Klincse
19. Teodor Bálint	46. Cornelia Taga Mihăiescu
20. Gábor Krizsán	47. Gheorghe Rokszin
21. Alexandru Nemes	48. dr. Maria Berényi
22. Sofia Pilán	49. Mihai Vigykán
23. Petru Szántó	50. dr. Gheorghe Mihăiescu
24. dr. Gyula Borsa	51. Andelco Tompán
25. Irina Kindle	52. Ștefan Oroian
26. Alexandru Mihucza	53. Iulia Pántya Vaskó
27. Alexandru Monok	

„Deșteaptă-te, române!” ... egy, kettő, három...

Am fost deosebit de satisfăcut cu ceea ce s-a întîmplat sîmbăta trecută la Giula, la formarea forului suprem al românilor din Ungaria. Mîndria mea a fost fără hotar, fiindcă am putut fi elector român alături, împreună cu un grup de altă etnie. Dacă voi mai trăi și oi fi sănătos, despre acest mare eveniment le voi mai povesti și nepoților mei. M-a bucurat cea de-a treia noastră unire. Căci „unde-i unul nu-i putere...” Și, iată, așa, unindu-ne, am cîștigat! Să nici nu mai pomenesc, ce emoții am avut în timpul ședinței electorale...

După ce Imnul maghiar ne-a alduit, am ascultat în limba noastră maternă Imnul României: „Deșteaptă-te, române!”. După această „încălzire”, m-au înfocat cuvintele rostite de decanul de vîrstă, onorabilul Tüzesi bácsi. Oare unde a fost pînă acum? Cum de nu l-am cunoscut pînă acum? Cine l-a descoperit? În orice caz, m-a uns la inimă, Onorată Casă! Recunosc sincer că am simțit o mare căldură „în pieptu-mi de aramă”. Apoi, în marea liniște a campaniei electorale, a fost ridicat în rîndul sfinților și un român din Ungaria, împreună cu soția. Și dacă cineva încă nu și-ar fi dat seama, acum aș atrage atenția că în sală erau și traducători care nu știau ce să facă... Noi ne-am ascuțit urechile, dorind să auzim și cuvintele înțelepte ale președintelui ales, în timp ce peste întreaga sală s-a așternut un strat gros de loialitate. Și în timp ce noi ne-am zbatut, am asudat și ne-am unificat, a venit ca o vedetă Ácsi, bácsi, Zoli bácsi, amestînd mediile maghiare cu un „salut voios de pionier”.

Iar noi, ROMÂNII din Ungaria am stat cuminți și liniștiți în pătrățelele noastre, ceva mai tîrziu am stat la coadă, cu toții, „și cu sergentul zece” și am votat. După ce am votat, ne-am aplecat – tot în liniște – capul pe pernă și am ațipit. Doar un singur zgomot ne-a deranjat visul: am auzit cum cădea piatra de pe inima cîtorva oameni. Pot asigura însă că, în continuare, somnul a fost ușor, iar visele au rămas senine.

Ce constatăm după ce ne trezim? Cei mai isteți s-au și pus pe treabă: după două sau trei compensații (știți, ca să fie mai clar, este vorba despre compensația la desfacerea contractului de muncă... și mai clar: végkielégítés) ei „se sacrifică”, „își jertfesc viața”, „se luptă” și în continuare „pentru cauza românilor din Ungaria”. Iar noi, cu ajutorul și sub îndrumările lor sîntem voioși și pășim tot înainte – „egy, kettő, három, négy, öt, hat, romaneste sasze”.

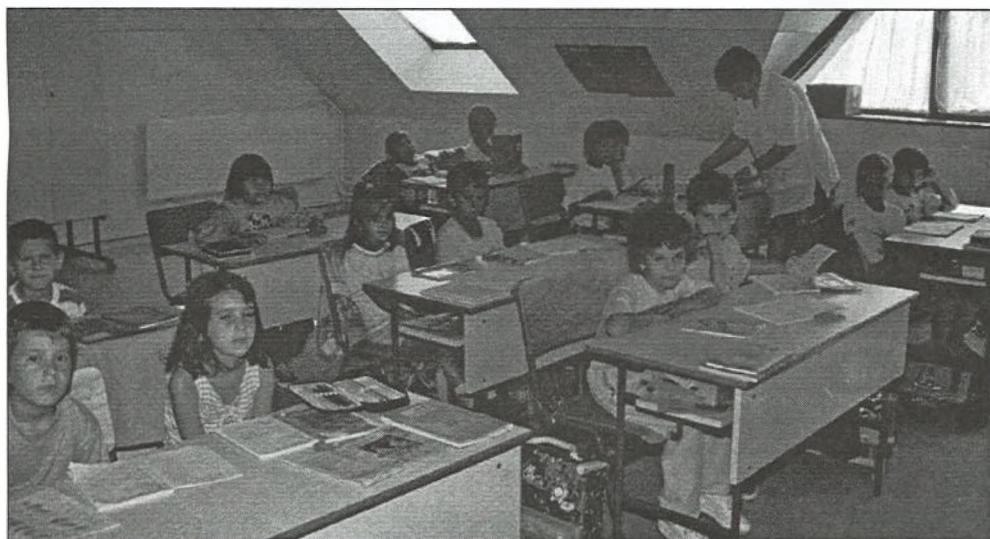
Piștuță

Trecînd prin Apateu...

Ce să zic...vizita mea din săptămîna trecută la Apateu mi-a lăsat numai impresii bune. În ziua cînd am profitat de ocazia să trec pe acolo, comuna bihoreană se bucura de razele promițătoare ale toamnei. Pe la prînz, colîndînd prin centrul localității n-am găsit lume multă. Dar locul unde se strecurau fără îndoială semne de viață agitată, era școala.

ul de finisare. Cheltuielile totale ale construcției vor ajunge la 54 de milioane de forinți. Pentru prima etapă s-au cheltuit 24 de milioane. Pentru amenajare cu echipament sportiv a sălii școala din Apateu a primit recent din fondul de intervenție 1,5 milioane de forinți.

Am mai fost informat și despre faptul că direcțiunea școlii, călăuzită de importanța

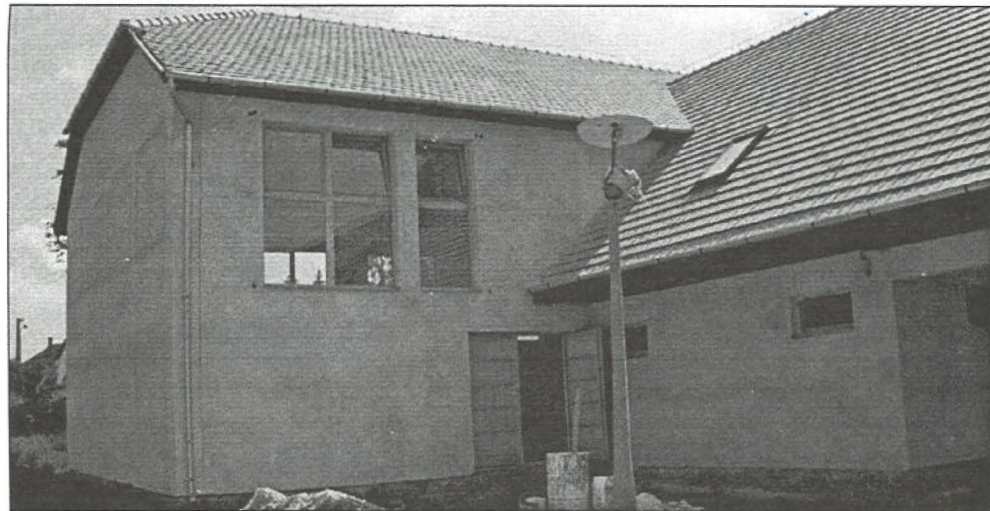
La Apateu, în clasa întâi s-au înscris 15 elevi

La prima vedere nimic deosebit – în curte, pe coridor, fete și băieți, elevi veseli, plini de energie bucurîndu-se de timpul recreației. Alții mai liniștiți, poate de teama orei următoare simțîndu-se „prada nemiloșilor” profesori. Apoi liniște. Continuă orele. Profesorii își grăbesc pașii spre clase. Pe **Elisabeta Vad** directoarea școlii, o găsesc în birou. La masa de lucru o înconjoară notițe-

păstrării culturii strămoșești, va continua și în acest an școlar activitatea cercului de specialitate, unde sînt așteptați toți acei tineri, care sînt atrași de cîntecele, dansurile, obiceiurile moștenite de la străbuni.

Activitățile sînt conduse de maestrul coreograf **Florea Crișu**, care sosește săptămînal de la Arad, pentru a ține repetiții.

Tot din inițiativa școlii și a Autogovernării

Sala sportivă în stadiu de finisare

le, însemnările, programele, actele nelipsite unei munci conștiințioase.

La începutul discuției, directoarea școlii a ținut să evidențieze că și în acest an autogovernarea locală asigură funcționarea netulburată a cursurilor. Ceea ce în cazul școlilor mici, cum e și cea din Apateu, cu un efectiv de 89 de copii, e un lucru foarte important.

Tot în această ordine de idei trebuie să amintim că prima etapă a lucrărilor de construcție a sălii de gimnastică a ajuns în stadiu-

minoritare române din comună se prevede și organizarea – încă în luna octombrie – a unei întâlniri sportive, la care sînt așteptați sportivii școlilor din Bedeu, Jaca, Poci și Săcal.

Cele amintite, precum și devotamentul corpului didactic, împreună cu însușirea elevilor, ne pot convinge că la școala din Apateu se desfășoară o activitate deloc ușoară, totuși în deplin angajament pentru viitorul tinere generații.

– tj –

În atenția studenților!

Burse de studii pentru tineri de naționalitate

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” înaintează un concurs de burse de studii pentru studenți de cetățenie maghiară aparținători vreunei minorități naționale, care în anul școlar 1999–2000 urmează studii la școli superioare din Ungaria.

Bursa va fi de 10 000 forinți lunar.

Concursul trebuie înaintat pe baza unui formular-tip care se poate procura la adresa Fundației: **MNEK Közalapítvány, 1357 Budapest, Pf. 2., Tel.: 06-1332-7334, 312-2824, 302-6713** sau la Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria: 5700, Gyula, Eminescu u. 1. Tel.: 66/463-951.

Termenul de înaintare a dosarelor: 30 septembrie 1999. Alte detalii și informații în legătură cu documentele care trebuie anexate la concurs puteți afla de asemenea la instituțiile amintite mai sus!

Din nou: o treabă bună!

Luna septembrie din acest an se va înscrie pe paginile de aur ale istoriei *Liceului românesc „N. Bălcescu” din Giula*: a apărut revista adolescenților români din Ungaria **Liceenii** – precum o numesc redactorii acesteia. Acei cîțiva elevi ai liceului, care sub îndrumările ziaristei **Eva Iova** în cadrul Redacției Românești a Radiodifuziunii Maghiare din Seghedin, au reînviat radioul-școală, colaborînd la redactarea emisiunilor radiofonice românești, acum și-au îndeplinit o nouă năzuință: apariția revistei școlare cu sprijinul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

Încă din vară am aflat despre planul lor și i-am văzut cît sînt de dornici să lucreze, am sperat cu gînduri bune să reușească. Apoi am așteptat cu nerăbdare ce va ieși din acele planuri multe. Și iată: săptămîna trecută am putut răsfoi cele 16 pagini – deși nu aurite, dar într-un galben viu – care au fost întocmite de **Zoltán Baktai, Edit Bordaș, Zsolt Cserháti, Andrea Gurzau, Alina Mesaroș, Petra Mihut, Cristina Novac, Adam Sucigan** și „patroana”, prietena lor **Eva Iova**, tehnoredactorul fiind **Tiberiu Bordaș**.

Dacă ați simțit vreodată sentimentele unei așteptări nemărginite, veți înțelege ce am simțit eu, cînd am început să citească paginile revistei. Am fost nespuse de curioasă, deoarece noi, cei de la săptămînalul românesc, încercăm demult să căutăm temele și problemele care îi preocupă pe tinerii noștri, încercăm să-i interogăm ca să le aflăm secretele și speranțele. Iar acum, prin această revistă, și-au deschis liber sufletele, au dat zbor fanteziei lor și ne-au arătat cine sînt ei, ce le place, ce îi preocupă, ce ar citi – ce citească – și ce pot realiza, dacă vor.

Acești cam zece elevi m-au uimit și pînă acum și le-am devenit o adevărată prietenă de suflet, un suport de inimă.

În cele ce urmează, să urmeze păreri mele despre ceea ce ați realizat voi, redacția „Liceenii”!

Frontispiciul revistei conține salutul și urările de bine ale Preasfințitului episcop **Sofronie**, o fotografie a micilor noștri ziarști și scopurile principale urmărite de redactori, tălmăcite de **Eva Iova**. Din aceste rînduri reiese și o anumită timiditate a așteptării: oare cum va fi primită această revistă de cei pentru care a fost scrisă.

Nu doresc să înșir toate titlurile și subtilurile din revistă, doar voi reda cîteva impresii și sugestii.

Cînd am terminat cu citirea ultimei pagini, primul lucru la care m-am gîndit a fost că acești tineri posedă încă umorul firesc și nesecat, elanul săltător al tinereții, neatins încă de durerile și decepțiile vieții.

Știri interesante, noutăți din lumea vedetelor, a filmului, a muzicii internaționale, a sportului, modă, un test interesant și curajos, un sondaj făcut în rîndul pedagogilor căminului, „dezbateră” în limba umorului a relației profesor-elev și a regulamentului școlar...

Toate mi-au plăcut, m-au distrat și cînd am încercat să citească prin prisma unui elev, imediat mi-am dat seama: astfel de gînduri (uneori nebune) ne-au preocupat și pe noi, așa simțeam uneori față de școală și noi – firește, pe planul fanteziei.

Materialele adunate, amestecarea lor

este asemănătoare unei reviste moderne și populare pentru tineret. Dacă aceasta a fost strădania redactorilor, îi asigur: le-a reușit.

Cel mai frumos articol care m-a mișcat adînc, care mi-a dovedit că mai avem și tineri gînditori, sensibili la viața noastră minoritară a fost acela cu titlul: *Sîntem cu unul mai puțini*, care a evocat amintirea regretatului poet și scriitor, profesor și om de cultură **Ilie Ivănuș**. Felicitări pentru idee și felicitări autoarei **Edit Bordaș** pentru scrierea frumoasă!

(Parcă aș fi primit un răspuns la constatările mele făcute într-un articol din săptămîna trecută, cînd m-am întrebat unde sînt tinerii noștri cu identitate minoritară.)

Iar acum o mărturisire: deși nu prea cunosc mulțimea cîntăreților de muzică pop internațională a zilelor noastre, am citit de la prima pînă la ultima literă traducerile perfecte ale elevei **Alina Mesaroș**, chiar și textul cîntecului lui **Nicky Martin**, fiindcă e bine să cunoști unele idei cu care se identifică generația tînără.

Dacă mă opresc o clipă și recitesc ce am scris pînă acum, îmi dau seama cît de multe au mai rămas de spus.

Totuși aș continua și aș termina cu cîteva gînduri de speranță:

Sper că toți elevii liceului, chiar și ai școlii generale, au avut posibilitatea să răsfoiască și să citească această revistă apărută în limba română strict pentru ei.

Sper că redacția „Liceenii” va încerca să expedieze cîteva exemplare și altor școli românești, fiindcă toate duc lipsă de o revistă școlară.

Sper că citind și rîndurile mele, voi cîștiga pentru ei cîteva cititori – eu din acest moment le promit: „pe onoarea mea de cercetaș” că o să le fiu un cititor fidel –, iar redactorii vor prinde noi puteri pentru următorul număr.

Și în fine o idee: ce ați zice, voi, cei opt tineri ziarști, dacă în stilul vostru ușor, curajos și plin de idei, în următorul număr v-ați prezenta, ne-ați mărturisit cîte ceva din viața voastră, din visurile voastre? Eu una, aș citi cu o sinceră și binevoitoare curiozitate.

Vă strîng pumnii și pe mai departe, identificîndu-mă pe deplin cu cele spuse de episcopul **Sofronie**: *Sînteți la vîrsta cînd visele au aripi înalte, pînă la ceruri. Nu lăsați murdăria lumii să le păteze, să le îngreuneze, să le tragă la pămînt, să Vi le rupă...*

– anra –

Zece ani de amintiri

„Cu o putere de la Dumnezeu”

La 3 septembrie s-au împlinit 10 ani de când s-a stins din viață **Ioan Poptilican**, dascăl, cantor, membru fondator al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, întemeietor și conducător al corului bărbătesc din Chitighaz, culegător de valori culturale ale comunității românești din satul său. Zece ani scurși fără mult stimatul și iubitul dascăl și om de cultură, zece ani dureroși și singuratici pentru soția sa, nană **Florica**, care de atunci trăiește din amintirile suflătoare, din fotografiile tot mai șterse de praful timpului, din documentele, scrisorile impresionante primite încă în viață de la foști elevi, din colecțiile cîntecelor, baladelor, snoavelor înregistrate în seri liniștite la mașina sa de scris.

Ce ne-a rămas după moartea lui Ioan Poptilican?

O seamă de culegeri folclorice, literare, câteva fotografii surprinzînd momente emoționante din activitatea corului bărbătesc (mai târziu: cor mixt).

Ce valoare are o viață de om?

Neprețuit de mult pentru cei dragi, și foarte mult pentru micii săi învățăcei de la sălașe și din comuna Chitighaz, cărora le-a transmis înaltă ținută morală. Și după moarte, dascălul Poptilican a rămas un stîlp pentru românimea din țară, pentru credincioșii ortodocși.

Pînă cînd păstrăm amintirea unui om?

Pînă cînd o vrem noi, supraviețuitorii, pînă cînd transmitem viața și amintirea lui generațiilor tinere, pînă cînd nu lăsăm să fie dată uitării nici o faptă, nici o strădanie, pe care a făcut-o pentru binele românilor.

În astfel de amintiri am pătruns săptămîna trecută la Casa de Cultură din Chitighaz, unde soția și doi consăteni, **Gheorghe Buha** și **Gheorghe Gros** s-au reîntors în trecut, ca să evoce amintirea lui Ioan Poptilican. Prin cele spuse de ei, prin cîteva fotografii ne vom aduce aminte și noi de acel OM, de care nu-i permis să uite nici o generație din comunitatea noastră.

— Ce amintiri aveți despre învățătorul Ioan Poptilican? Cînd l-ați cunoscut? — l-am întrebat pe Gheorghe Buha, unul dintre cei mai vestiți oameni de cultură din Chitighazul de azi.

— L-am cunoscut mai devreme de cum am intrat în relații de lucru... Cam prin anii șaizeci. În curs de vreo doi-trei ani am realizat cu îndrumarea sa cîteva piese de teatru ca de ex., „Visul ciobănașului”.

— A fost ușor să lucrați cu domnul învățător?

— Da. Chiar mai mult: am devenit prieteni foarte buni, cînd ne întâlneam regulat la Căminul Cultural. Pe atunci oamenii din sat l-au apreciat și pentru munca depusă în cor, deși eu nu am fost membru în cor. Acesta era mai mult un cor bisericesc... Cred că prin viața și munca sa a lăsat o moștenire spirituală adevărată pentru acest sat. Consătenii îl pomenesc și azi prin sat, fiindcă a fost un om bun, un român bun, un prieten bun... După ce a renunțat la cor, din motive de boală, mult timp nu a existat la Chitighaz un alt cor, pînă cînd Asociația culturală a românilor din Chitighaz a reînviat această tradiție. Pînă atunci nu s-a găsit alt om, care să se apuce de această muncă organizatorică. Bace Ioane a lucrat foarte mult...

— Dar dumneavoastră, ce amintiri păstrați despre Ioan Poptilican? — m-am adresat lui Gheorghe Gros.

— Încă în copilărie l-am cunoscut, fiindu-mi dascăl. Mai târziu l-am cunoscut și ca conducător de cor pe la începutul anilor șaptezeci, fiindcă atunci s-a reînnoit corul: a devenit din cor bisericesc un cor bărbătesc pe patru voci al Căminului Cultural. Doi am fost aceia care l-am făcut să se reîntoarcă la această activitate, după o scurtă întrerupere, cînd predă, învața la școala din Pusta de

Botoș. Îmi amintesc, cînd s-a reînființat corul, am fixat o seară de miercuri sau joi, cînd voia să ne întâlnim la cămin. — Hai, mergem să vedem! — ne-a zis. Nu a avut prea mari speranțe că se vor aduna oamenii. N-o să uit niciodată: au venit și șase din foștii săi coriști de odinioară și în sala din vecini au început să cînte. Toți coriștii au fost oameni însuflețiți, iubitori de folclor. Din acea seară nu au mai scăpat de pasiunea cîntecului și chiar într-o perioadă scurtă, de cam trei-patru luni, au avut cam treizeci de spectacole. Ioan Poptilican a fost singurul pe tărîm cultural românesc care a fost capabil să conducă un

cor pe patru voci. Nici nu s-a mai aflat altcineva care să continue acest lucru... În anul 1972 corul s-a prezentat la Festivalul naționalităților „Röpülj páva”, faza românească organizîndu-se la Chitighaz. Între timp a început primul concurs coral al naționalităților din Ungaria, unde a obținut premiul I. Cu această ocazie corul a participat la gala din Budapesta înregistrată și de Televiziunea Maghiară...

— Deci, Ioan Poptilican a știut să găsească ușor tonul cu oamenii și cu copiii și ca conducător de cor și ca dascăl?

— Doi ani mi-a fost dascăl în cursul su-

perior. El a fost în prietenie cu toți copiii: și la școală și pe stradă nu trecea pe lîngă el vreun copil să nu-l oprească, zicîndu-i: Măi, ia vino încoace să-ți spun ceva. Nu se grăbea niciodată. Cred că nu l-am văzut nici umblînd cu bicicleta. Mergea mereu pe jos și stătea de vorbă cu toată lumea. Îl cunoșteau și părinții, fiindcă a fost un dascăl adevărat. Dar a fost prieten și cu toți activiștii culturali — din păcate mulți din rîndul coriștilor nu mai sînt în viață.

— Dumneavoastră sînteți, la fel ca Ioan Poptilican și ca bace Gheorghe Buha, un om care s-a ocupat mulți ani cu promovarea, răspîndirea tradițiilor noastre folclorice, ducînd renumele Chitighazului prin dansurile locale, prin cîntecele populare. Amîndoi ați instruit generațiile tinere. V-aș întreba: ce loc trebuie să ocupe Ioan Poptilican în viața românilor din Ungaria? Ce ar trebui să transmitem generației tinere despre el? De unde se nasc într-un sat atît de mic oameni de așa talie?

— Dacă un om, în orice domeniu, mai ales într-un domeniu nu prea plătit, nu are însuflețire și dragoste, să nici nu să se apuce de o astfel de treabă. Domnul învățător s-a priceput la ceea ce a făcut: și-a dăruit și știința, și timpul, și sufletul... Din cînd în cînd trebuie să se nască și oameni din aceștia, care sînt gata să-și consacre viața culturii noastre populare... Asemenea oameni se nasc dintre dansatorii, cîntăreții, activiștii timpului. Dintr-unii cei cam treizeci de coriști, aproape toți au fost și activiști. Domnul Poptilican s-a priceput însă să și conducă, deși singur nici el nu ar fi reușit, cum nici noi, dacă nu ne-ar fi urmărit, nu ne-ar fi ascultat ceilalți parteneri însuflețiți. Cînd se adună și se înființează fie un cor, fie un ansamblu de dansuri e nevoie de un conducător, de o personalitate care pretinde respect. În caz contrar, cînd nu se impune, cu toții îl părăsesc rînd pe rînd. Tot așa, dacă după multe repetiții nu urmează și spectacole, nu mai are rost să lucrezi. Corul din Chitighaz a dat multe spectacole — organizate în mare parte de Uniune — la Miche-rechi, Bătania și prin Bihor. Au avut succes peste tot. A fost o perioadă bogată în viața culturală a localității Chitighaz.

— Cînd vă lipsește cel mai mult soțul dumneavoastră? — m-am adresat spre văduva Florica Poptilican, care ne-a ascultat în cea mai mare liniște.

— În fiecare zi... Cu două săptămîni înainte de moarte s-a dus la familia Nicula și s-a plîns că nu se simte bine: „Simt că voi muri, și aș vrea să mor înainte de Florica mea, fiindcă eu nu știu să conduc casa. Ce m-aș face fără ea?! Ea se descurcă așa de bine cu toate...”

Îmi lipsește și băiatul pe care l-am pierdut de tînr... Îi văd și acum pe amîndoi, prin nepoții mei... Nepoțica mea mi-a zis că vrea să calce pe urmele bunicului său învățînd pînă va putea...

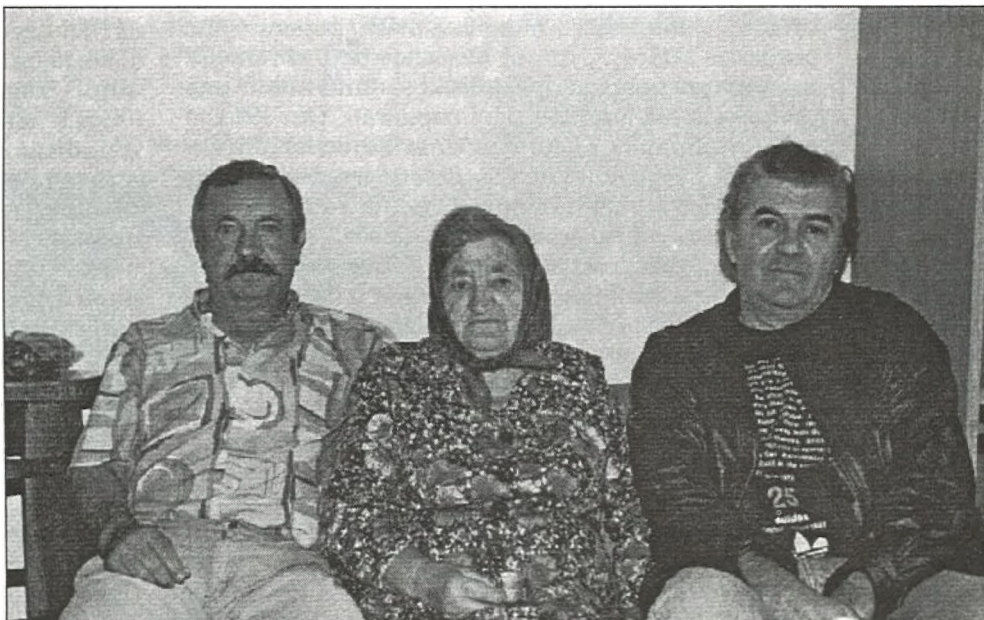
Țin minte cît de mulți săteni au fost la înmormîntare! Dar, Doamne, mulți îl pomenesc și de atunci, fiindcă a fost un om bun și prietenos... A primit în dar de la Dumnezeu minte bună, să poată fi un dascăl bun... și darul cum să conducă corul. Dar s-a luptat și el, tot trudind.

— Mi-ați adus aici multe documente și fotografii. Le mai citiți, le mai răsfoiți?

— Le păstrez pe toate cu cea mai mare grijă. Acestea sînt singurele mele amintiri. Cînd la prînzul de duminică vine familia băiatului nostru cu nepoții și cu strănepoțica, le privesc cu lacrimi împreună. Îmi pare bine că măcar atît mi-o rămas după el... Și o familie bună. Sînt mîndră de ei, sînt toată bucuria mea...

...Viața unui om nu se încheie cu moartea sa, ci continuă să trăiască în amintirea urmașilor și a prietenilor.

— anra —

Florica Poptilican împreună cu Gheorghe Buha și Gheorghe Gros

Dascălul Ioan Poptilican la școala din Botoș în anii 50

Corul de bărbați pe scena din Chitighaz cu ocazia unei înregistrări la radio

Fișa biografică:

1907, scriitor român, născut la 13 martie, București; școala primară la Cernavodă și București; 1917–1925, liceul Spiru Haret; 1921, debut „Cum am găsit piatra filozofică”; peste 100 de articole publicate pînă la sfîrșitul liceului; 1925–1928 „Facultatea de Litere și Filozofie, Universitatea București”; 1928–1931 specializare în India, filozofie și limba sanscrită; 1940 suplinitor la Catedra de Filozofie, Universitatea București; activitate științifică și literară; studii în străinătate; Consilier la Legațiile României din Londra; 1941–1944, Lisabona; 1945–1957, Paris; 1957–1986, profesor, Istoria religiilor la Chicago; moare, 22 aprilie, Chicago.

Personalitate enciclopedică de tip renescentist, Mircea Eliade ilustrează în cultura modernă tipul omului de știință dublat de un excelent creator. El face parte din familia de spirite a lui *Dimitrie Cantemir*, B. P. Hașdeu, N. Iorga.

S-a născut la 9 martie 1907 la București. Tatăl său era moldovean din Tecuci și înainte de a-și schimba numele din admirație pentru I. H. Rădulescu, s-a numit *Ieremia*.

Amintirile copilului sînt legate de casa bunicilor din Tecuci. „Bunicul era înalt, uscat, țepăn cu părul alb. În fiecare după-amiază mă lua cu el la cafenea, să-l privesc jucînd table. Aveam dreptul la dulceață și rahat, dar cînd cîștiga partida de table primeam o dulceață.” De bunica își amintește că îl ruga mereu să-i citească cîte ceva din cărțile lui de școală. „Bunica era mărunță, cu părul cenușiu strîns în jurul tîmplelor, cu ochii palizi...” Tatăl, fiind militar, a fost mutat cu garnizoana la Rîmnicu-Sărat. Amintirile de aici se leagă de: „o casă mare, cu multe încăperi și salcîmi în dreptul ferestrelor. În fund grădina uriașă înundată parcă de pruni, caiși și gutui” de jocurile cu fratele său și cu cîinele Picu cînd se rostogoleau în iarbă, imaginea mamei, plimbările cu trăsura la 3-4 ani către pădure sau la viile din jurul Rîmnicului, și în special, imaginea unei fete cu ochi mari, negri, cu fața palid-brună și bucle negre ce-i cădeau pe umeri care a fost ca un fel de talisman secret, ani de zile, căci îi îngăduia la maturitate să se refugieze în fragmentul acela de timp irecuperabil. Tot la această vîrstă își amintește de descoperirea salonului verde a cărui ușă era mai tot timpul închisă cu cheia. Țintuit de emoție la intrarea în cameră are impresia că a intrat într-un palat din basme. Perdele grele de catifea verde, lumina verde irizată, ireală, îi dădea impresia că se află într-un bob uriaș de strugure. Covoare, măsuțe, etajere, oglinzi mari îi dădeau impresia că e înnobilit de lumina aceea ajunsă acolo din altă lume. Ca și imaginea fetei de pe Strada Mare putea evoca oricînd feeria verde și regăsea beatitudinea de la început, numai că era conștient că lumea din care făcea parte salonul și perdelele de catifea verde, și covorul pe care înainta în genunchi alături de fratele său, era o lume pentru totdeauna pierdută.

În 1912 tatăl se mută cu garnizoana la Cernavodă. În amintirile de mai tîrziu ale scriitorului, timpul acestor întâmplări se desfășura în prin soare între Dunăre și dealurile calcinate pe care creșteau măceși și flori mărunte cu petale palide, uscate. La grădiniță învață să silabisească, apoi, după ce citește cartea de citire a fratelui său, Nicu, i se pare că a descoperit un joc nou. Fiecare rînd citit îi oferea lucruri necunoscute și nebănuite care îl uluiau și-l copleșeau prin vastitatea lor.

Tatăl încerca să-i dirijeze într-un fel lectura și sfatul învățătorului dat tatălui său în prezența copilului nu numai că l-a dezamăgit: „...să nu-l lăsați să citească prea mult, căci își obosește ochii. Și deja nu are ochii prea buni”, dar a însemnat pentru el o adevărată catastrofă pentru că părinții, în special tatăl, mereu îi interzicea să citească în plus față de programa școlară. În acest mod sursa lecturilor extrașcolare i-a fost secată. Recunoaște la maturitate că anii aceia au fost niște ani pierduți. Citea la împlinire *Sherlock Holmes*, *Psaltirea*, *Cheia visurilor* și mai ales citea pe ascuns, în grădină, în pod, în pivniță. Numai că, aceste lecturi dezordonate au început să-l plictisească. Descoperă bucuria jocurilor de pe maidan la fel de pasionante ca și romanele de aventuri. Avea prieteni printre haimanalele și bătașii tuturor mahalalelor. Printre amintirile legate de școală sînt și cele referitoare la drumul de întoarcere de la școala din Mîntuleasa

„Eu nu pot scrie literatură decît în românește. În limba în care visez...”

Mircea Eliade (1907–1986)

acasă: alergările, înfruntările cu băieții, bățiile cu ghiozdane, savoarea celor 2-3 căni de apă proaspătă de la cișmea bătută pe nerăsuflăte.

Familia petrece vara din anul 1912 la Techirghiol. Tatăl este impresionat de frumusețea acestui ținut și hotărăște să-și construiască aici o vilă, avînd planuri mărețe cu această casă, dar acestui entuziasm i-a pus capăt intrarea României în război. Revenind în 1919 n-au mai găsit decît zidurile. Amurgurile tîrzii, ghiolul pînă la Eforie și Tuzla, iar dincolo de el, ca un dig uriaș sprijinind cerul, imaginea mării, pepenii verzi, bordeiele tătarăști, fumul înecăcios de paie arse întruchipează pentru adolescentul și omul matur imaginea nealterată a Dobrogei copilăriei. Din 1914 familia a rămas la București. Casa bunicilor dinspre mamă îi dă posibilitatea să descopere descendența neamului din partea mamei. Cînd, la adolescență se simțea încercat de crize de melancolie și tristețe, se răzvrătea împotriva singelui moldovenesc și chema în ajutor zăcămintele de energie ale familiei mamei. Amintirile despre părinți alternează cînd cu cele despre tatăl deosebit de activ și puțin obositor prin nesfîrșitele lecții de morală și mama care după 35 de ani renunță la tot ce se putea pentru a-și ține copiii la liceu și universitate. Cu emoție își amintește Mircea Eliade despre mama sa cînd îi dădea totdeauna bani, oricîți îi cerea ca să-și cumpere cărți. Prin copil își îndestula și ea setea de lectură pe care o avusese în tinerețe.

De la București își amintește mai ales jocul fascinant agățat împreună cu fratele său și un prieten, din mers, de tramvai. Accepta cu mîndrie riscul chiar de a fi prins de taxator și tras de urechi. S-a simțit o singură dată umilit și vinovat cînd mama lui s-a întors

Ana Blandiana

Minutul Adevărului

Cînd plouă în septembrie este ca și cum ți-ai descoperi pe obraz un rid după ce ai împlinit treizeci de ani. Ai văzut riduri și înainte, dar ele veneau și treceau, erau semnele rîsului sau semnele plînsului și, chiar dacă rămîneau, nu erau în stare să-și găsească vreun sens și atunci se mulțumeau să-și inventeze un farmec. După treizeci de ani (sau după treizeci și cinci? sau după patruzeci?) un rid descoperit, oricît de mic, oricît de neînsemnat, oricît de expresiv sau oricît de nostim, semnifică ceva, iar acel ceva este însuși Timpul. Desigur, poți să te sperii sau să nu te sperii de el, poți să te întristezi sau nu, dar nimeni și nimic nu poate anula faptul că l-ai înțeles, că ai luat act de prezența și semnificația sa.

Poate ploua și în iunie, și în iulie, poate ploua și la începutul lunii august chiar, și ploile nu sînt decît exuberante căderi roditoare de apă, gălăgioase, meridionale, latine certuri de familie ale norilor, care își spală rufele vîlătucite în ochii și apa întregului univers, care se bat și se împacă rînd pe rînd cu o egală promptitudine și neseriozitate. De ce deodată aceeași apă, la fel de necesară, la fel de roditoare, căzînd din același cer cald pe același pămînt înflorit pare să însemne ceva serios, pare să însemne ceva? De ce e destul să fi trecut chiar numai cu o zi 1 septembrie pentru ca ploaia să devină un semn, un semn, chiar dacă trecător, al Trecerii? Cine ar putea-o spune? Există, probabil, și în legile naturii, cărora spiritul nostru li se supune cu atîta revoltă, un fatal dogmatism. Or să mai vină săptămîni lungi de soare senzual și duios; o să mai vină schimbarea la față a frunzelor, orele acelea transparente cînd parcurile par catedrale cu pardoseala acoperită de odăjdii; o să mai vină culesul voluptuos al viilor, piramidele de gogoșari, munții de verze, pădurile de crizanteme; dar cine mă mai poate face să uit prima ploaie lungă de septembrie, minutul acele în care am înțeles că singurul lor merit este că durează, că singurul lor sens este că trec.

acasă tristă abătută și le-a spus oftînd: „Erau doi domni lîngă mine în tramvai și cînd v-a zărit, unul din ei a spus: iată și haimanalele căpitanului.” Tulburarea aceasta nu ține mult. Peste două zile se va întoarce din nou la jocul favorit. Dotat cu sensibilitate, imaginație, avea și un auz muzical perfect, drept pentru care tatăl său crede că va ajunge muzician. În timpul studenției a simțit că orele pe care le consacrase pianului ar fi fost acum bine venite studiului și lecturii.

1916. Trăiește ororile războiului. La școală confecționa haine din ziare pentru soldați.

I-ar fi plăcut să fie sanitar și într-una din zile, găsind o bucată de postav roșu, a croit o cruce și a cusut-o pe o bandă albă. Ieșind pe furiș în stradă i se părea că trecătorii îl priveau mișcați. Tot amintiri din timpul războiului sînt și cele legate de săniiș. Neavînd o sanie adevărată, împrumută de la alți copii o sâniută, pentru cîte o după-amiază, plătind chiria în nasturi, bile sau soldați de plumb. A stat o zi de ianuarie la sâniș pînă ce ajungînd acasă a observat că i-au degerat picioarele. Spălat în fiecare dimineață și seară cu zăpadă s-a vindecat, dar n-a mai avut de atunci tragere pentru jocurile de iarnă.

Pasionat de jocurile de oină de pe maidan, mama îi confisca ghetetele ca să nu poată ieși, dar plăcerea de a alerga desculț pe trotuarele fierbinți, închiderea într-o cameră și evadarea pe fereastră, și multe altele erau mici aventuri nespuse de palpitate și orice pedeapsă nu avea nici un fel de efect asupra copilului pentru că spiritul aventurii era mai presus de toate. Singurul mijloc de a-l aduna de pe drumuri era o carte. Totul ținea pînă termina de citit cartea și aventurile continuau...

S-a întîmplat un miracol în viața copilului pus pe șotii și năzdrăvănii. Într-o dimineață de septembrie la Liceul Spiru Haret s-a văzut pe lista admișilor. A avut atunci sentimentul că a fost un moment hotărîtor pentru a se pregăti să înceapă o nouă viață. Întîlnirea cu profesorul Nicolae Moiescu l-a chemat spre științele naturii. În rest, bătea maidanele. Rămîne corigent la limba română, la franceză și germană spre nedumerirea părinților. Primul său gînd a fost să fugă în lume dar după ce cutreieră mahalalele orașului se întoarce spre seară acasă bucurîndu-și nespuse mama care aflase tot ce s-a întîmplat și nu știa încotro dispăruse. Mama promite să-l ajute prin meditații particulare. Oricum, nu era cazul; corigențele au fost rodulesupunerii spiritului său liber la programul profesorilor mai puțin deschiși spre nou. Descoperă că nu poate învăța la comandă, pasiunea lui rămînînd anticariatele și tot ce nu se afla în programa școlară. Cu timpul se simte atras de chimie.

Schița-compunere *Cum am găsit piatra filozofică* îl îndemnă spre lumea alchimiei. Din 1921 începe un *Jurnal* pe care îl camufla printre cărți și colecții de ziare. Își disciplinează orele de somn de 3-4 pe noapte. Începe *Romanul adolescentului miop* ca o replică profesorilor, premianților, fetelor frumoase și superficiale. Înainte de bacalaureat citea lecturi din religiile babiloniene, despre orfism. Învăță italiana pentru a-l citi în original pe Papini și engleza pentru a-l citi pe Frazer, publică articole din istoria religiilor, orientalistă și alchimie în diferite reviste. Examenul de bacalaureat amînat pe toamnă din cauza corigenței la matematică pe care o trece cu felicitări, a fost un adevărat coșmar și peste ani și ani: „mă aflam din nou în fața unei comisii de bacalaureat și mă trezeam în sudori”.

În octombrie 1925 declară fericit: „Aveam 18 ani și eram student. Eram liber. Scăpasem de o lume care, atîția ani, mi se păruse o adevărată închisoare, lumea învățăturii după calapod, lumea profesorilor și a programelor cu ore fixe. Știam că orice se va întîmpla de acum înainte, un lucru era sigur: nu voi mai fi silit să învăț ceea ce nu mă interesează și, mai ales, nu voi fi legat de un program alcătuit de alții. Devenisem pe deplin și la lumina zilei, ceea ce începusem să devin de mult: propriul meu stăpîn”.

Elena Munteanu

Opera:

Romane și nuvele: *Isabel și apele diavolului*; *Maitreyi*; *Întoarcerea din rai*; *Lumina ce se stingea*; *Șantier*, *Huliganii*; *Domnișoara Cristina*; *Șarpele*; *Nuntă în cer*, *Noaptea de Sînzîiene*; **Studii și eseuri literare:** *Comentarii la legenda Meșterului Manole*; *Tratat de istorie a religiilor*; *Istoria credințelor și ideilor religioase*; *Yoga*; *Aspecte ale mitului*; **Literatură subiectivă:** *Jurnal*, *Memoarii*.

PROGRAMIE TV

27 SEPTEMBRIE – 3 OCTOMBRIE

Foaia
românească

7

Programul
MTV1Az MTV
műsora

Szeptember 27. hétfő

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 Bor és hatalom (spanyol sorozat) 10.05 A pampák királya (brazil sorozat) 11.10 Erdészház Falkenauuban (német sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 14.05 Specht tanár úr (német sorozat) 14.50 MC 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.30 Az új erdő gyermekei (angol sorozat) 15.59 Hírek 16.00 A tenger magazinja 16.35 Pearl (sorozat) 17.00 Mézga család 17.30 Találkozó 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Európa Tanács 18.30 Időkerék 18.40 Vészhelyzet (amerikai sorozat) 19.30 Híradó 20.00 A látogató (amerikai sorozat) 20.45 Kérem a következőt! 21.00 Brigitte Bardot, a sztár 22.00 Kenő 22.10 Hírek 22.15 Aktuális 22.35 VilágKép 23.05 TS.

Szeptember 28. kedd

5.43 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 A pampák királya (brazil sorozat) 11.00 Erdészház Falkenauuban 12.00 Híradó 12.30 Hírmagazin 13.05 Nemzetiségi magazinok (szlovén, német) 13.58 Hírek 14.05 Szenczió (kanadai sorozat) 14.50 MC 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.30 Cimbora-vakáció 15.58 Hírek 16.00 A tenger magazinja 16.35 Pearl (sorozat) 17.00 Mézga család 17.30 Katolikus krónika 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Európa Tanács 18.30 Időkerék 18.40 Vészhelyzet (amerikai sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Vízi zsaruk (ausztrál sorozat) 20.50 Telemázi 21.15 Kenő 21.20 Hónapról, hónapra 22.05 Hírek 22.10 Aktuális 22.35 Szabad verseny 23.05 TS.

Szeptember 29. szerda

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (sp. sor.) 10.00 A pampák királya (brazil sorozat) 11.05 Erdészház Falkenauuban 12.00 Híradó 12.30 Hírmagazin 13.05 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Szenczió 14.50 MC 15.00 A homok titkai 15.30 Az új erdő gyermekei (angol sorozat) 16.05 A tenger magazinja 16.35 Pearl (amerikai sorozat) 17.00 Mézga család 17.30 Egyházzenei Fesztivál 17.50 Körzeti híradók 18.15 Európa Tanács 18.30 Időkerék 18.40 Vészhelyzet 19.30 Híradó 20.00 Önök kérték 20.35 TS 22.50 Hírek 22.55 Aktuális 23.20 TS.

Szeptember 30. csütörtök

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 A pampák királya (brazil sorozat) 11.05 Erdészház Falkenauuban (német sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Hírmagazin 13.05 Rondó 14.05 Szenczió (kanadai sorozat) 14.50 MC 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.35 Egészségre 16.00 A tenger magazinja 16.30 Pearl 17.00 Ki marad a végén? 17.30 Útmutató 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Európa Tanács 18.30 Időkerék 18.40 Vészhelyzet 19.30 Híradó 20.00 Kisváros 21.00 Show-bálvány 21.50 Kenő 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.30 Magyar Szalon 23.00 Amíg még élünk (angol sorozat).

Október 1. péntek

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 Bor és hatalom (spanyol sorozat) 10.00 A pampák királya (brazil sorozat) 11.10 Erdészház Falkenauuban 12.00 Híradó 12.30 Hírmagazin 13.00 Körzeti híradók 14.05 Szenczió (kanadai sorozat) 14.50 MC 15.00 A homok titkai 15.30 Az új erdő gyermekei 16.00 A tenger magazinja 16.30 Pearl 17.00 Ki marad a végén? 17.30 Szentföldi szent helyek üzenete 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Európa Tanács 18.30 Időkerék 18.40 Vészhelyzet (amerikai sorozat) 19.30 Híradó 20.00 TS Hírek 22.00 Híradó 22.15 Aktuális 22.40 Gyilkosság a Rainbow Drive-on (amerikai film).

Október 2. szombat

5.45 Agrárvilág 6.00 Aranyfűst 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.05 Te jössz! 10.00 Hol-Mi? 10.35 Rossz testvérek (francia film) 12.00 Sanzonok hangján 12.35 Visszatérés Édenbe (ausztrál film) 13.25 PoliTour 13.50 Háló 14.20 Delta 14.50 Vidám muzsikások 15.40 Játék határok nélkül 15.55 A Századunk Műhelyéből 16.20 1100 év Európa közepén 16.50 TS 19.00 Lottóshow 19.30 Játék határok nélkül 19.30 Híradó 20.00 Uborka 20.20 Szatelit 20.50 Kenő 21.00 A skarlát betű (amerikai film) 23.15 Országúti járőr (amerikai film).

Október 3. vasárnap

6.30 Gazdatév 6.20 „Így szól az Úr!” 6.30 Gyerekeknek 7.30 Vasárnapi-sziget 8.50 Cimbora 9.15 Játék határok nélkül 11.00 Három kívánság 12.05 Szerencsepercek 12.40 Visszatérés Édenbe 13.30 Örömhír 13.50 Játék határok nélkül 14.15 A szél gyermekei (francia- lengyel film) 16.00 Tigrirossor 17.00 Emily 17.45 Időkerék 18.05 TS 19.00 A Hét 20.00 Játék határok nélkül 21.30 Cody (ausztrál sorozat) 23.05 Zenére vállalkozva 23.55 11 után.

Programul
TV2A TV2
műsora

5.45 Faluvilág 5.55 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Friderikusz (ism.) 10.20 Autószalon 2000 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 11.50 Sunset Beach (am. sor., ism.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gyilkosságok forgatókönyve (amerikai krimi) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciófilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Rosalinda (mexikói sorozat) 17.40 Luz María (dél-amerikai sorozat) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sorozat) 19.55 Észak és Dél (amerikai sorozat) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Kettesben 23.15 Nyugat 24.00 Tudomány az Interneten 0.50 Kiskedvencek klinikája 1.20 Magyarok a délszláv háborúban 2.05 Vers éjfélt után.

5.35 Faluvilág 5.45 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Szörnyentén 9.50 Adrenalin 10.20 Segíts magadon! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.25 Édes hármásban (fr. sor.) 11.50 Sunset Beach (am. sor., ism.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Kizökkent világ (amerikai zenés film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Rosalinda (mexikói sorozat) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Forró nyomon 20.50 JAG – Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Tüziárdó (amerikai sorozat) 23.25 Esküdt ellenségek (amerikai sor.) 0.20 Életvitel az Interneten 0.55 Follow me 1.25 Magyarok a délszláv háborúban 2.10 Vers éjfélt után.

5.45 Faluvilág 5.55 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Baba Mama magazin 9.50 Zoom (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.25 Édes hármásban (fr. sor.) 11.50 Sunset Beach (am. sor., ism.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Szombat esti láz (amerikai film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciósor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Rosalinda (mexikói sorozat) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Rex felügyelő (német-osztrák sor.) 20.50 Esti Broadway 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Üvöltő szelek (angol film) 0.20 Kultúra az Interneten 0.55 Magyarok a délszláv háborúban 1.45 Vers éjfélt után.

5.40 Faluvilág 5.50 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Airport – A reptér (angol dokumentumfilm) 9.50 Kiskedvencek klinikája 10.20 Hurrá, utazunk! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.25 Édes hármásban (fr. sor.) 11.50 Sunset Beach (am. sor., ism.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Egy majdnem tökéletes kaland (olasz film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciósorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Rosalinda (mexikói sorozat) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 20.20 Nyolc mesterlövész (szórakoztató műsor) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 A gonosz lady (angol film) 0.20 Magyarországi holnap 0.50 Magyarok a délszláv háborúban. 1.35 Vers éjfélt után.

5.55 Faluvilág 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Magyarországi holnap 9.50 Follow me 10.20 Divat Show 10.45 Fő az egészség 10.50 Közvetlen ajánlat 11.25 Édes hármásban (fr. sor.) 11.50 Sunset Beach (am. sor., ism.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Várom a párom (amerikai film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Rosalinda (mexikói sorozat) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 20.00 Beethoven 2. (amerikai film) 21.45 Jó estét Magyarországi! 22.20 Szeszélyes éjszakák. Autószalon 2000 (autós magazin). 23.00 A mesterdetektív (angol krimi) 0.30 Vörös cipellők (amerikai erotikus film).

6.00 Gyökereink 6.30 Könyvek könyve 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Partytév 15.00 Csillagközi szökevények (amerikai sci-fi kalandfilmsorozat) 16.00 Sabrina, a tinédzser boszorkány (amerikai vígjátéksorozat) 16.30 Jó barátok (amerikai vígjátéksorozat) 17.00 Dawson és barátai (amerikai filmsorozat) 18.00 Szerelem első látásra 18.30 Tények 19.00 Herkules (amerikai fantáziasorozat) 20.00 Gyorsabb a halálnál (amerikai film) 21.55 Egy bérnyilkos vallomása (amerikai krimi) 23.40 Y akták (kanadai misztikus sor.) 0.40 A szíren csókja (amerikai erotikus film).

6.00 Reggeli gondolatok 6.30 Állatkert a háztáskában 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Gimidili (amerikai ifjúsági sor.) 11.25 Madison (kanadai ifjúsági sor.) 11.50 Hurrá, utazunk! 12.20 Vad világ (természetfilm-sor.) 13.15 Ben és Charlie (olasz film) 15.15 MacGyver (amerikai krimi sor.) 16.10 A Szupercsapat (amerikai akciósorozat) 17.05 Mission Impossible (angol akciófilm-sorozat) 18.00 Xena (amerikai sor.) 19.00 Napló 20.00 Születésnap dárídó 21.55 Friderikusz: Szubjektív 22.50 Gó! Gó! Gó! 23.40 Szép új világ extra 0.10 Honfoglalás (magyar film) 1.50 Forró nyomon 2.40 Vers éjfélt után.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.00 Országház (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.25 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.15 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Lili, a virággal 14.25 Klip Klub 14.45 Lassie (am. sor.) 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.10 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Cobra 11 (német sor.) 20.55 Helyszíni szemle (bűnügyi dokumentumfilm) 21.45 Este (hírmagazin) 22.15 Brooklyn South (am. sor.) 23.05 A mi huszadik századunk (angol dokumentumfilmsor.) 0.05 Pont hu 0.35 Fókusz (ism.) 0.55 Divatklip.

6.00 Antenna (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.25 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.15 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Lili, a virággal 14.25 Klip Klub 14.45 Lassie (am. sor.) 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.10 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Vészhelyzet (am. sor.) 20.55 Perpatvar 21.45 Este (hírmagazin) 22.25 MMM (Mi? Mennyi? Miért?) 22.55 Mi ketten (angol vígjáték) 0.45 Fókusz (ism.) 1.05 Divatklip.

6.00 A Dunánál 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.25 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.15 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Lili, a virággal 14.25 Klip Klub 14.45 Lassie (am. sor.) 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.10 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Csili 21.00 Várom a párom 21.45 Este (hírmagazin) 22.20 Öreglányok (am. sor.) 22.50 Dóra mozija 23.20 Bűnvadászk (am. sor.) 0.15 Fókusz (ism.) 0.35 Divatklip.

6.00 Pont hu (ism.) 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.25 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.15 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Lili, a virággal 14.25 Klip Klub 14.45 Lassie (am. sor.) 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.10 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Az ördög háromszöge (amerikai krimi) 21.45 Este (hírmagazin) 22.15 Papi védőbeszéd (amerikai film) 23.55 Fókusz (ism.) 0.15 Divatklip.

6.00 Bibliai kalandok 6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Élettér (ism.) 9.15 Recept Klub (ism.) 9.25 Superman legújabb kalandjai (am. sor., ism.) 10.15 Barátok közt (sor., ism.) 10.45 Top Shop 11.15 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 12.10 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Top Shop 13.55 Lili, a virággal 14.25 Klip Klub 14.45 Lassie (am. sor.) 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.10 Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sorozat) 20.00 Tébológó 20.55 Heti hetes 21.45 Este (hírmagazin) 22.25 Az állatok napja (amerikai thriller) 0.05 Erotikus fantáziák 0.30 Fókusz (ism.) 0.50 Divatklip.

6.30 Bibliai kalandok (ism.) 7.00 Kölyöklklub 10.50 Csőrré töltve 11.15 Mire gondolok? 11.20 BUGS – A cég hullámhosszán (angol sor.) 12.15 Kedvenc 12.45 RTL Klub Road Show 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Pepsi Music Chart 14.10 Galla-mappa 14.35 A Midwayi Csata (amerikai film) 16.45 Kung-fu (amerikai sor.) 17.35 SeaQuest Dsv – A mélység birodalma (amerikai sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz plusz 19.10 Paula és Paulina (mexikói sor.) 20.00 Koóstitól 21.45 Dr. Moreau szigete (amerikai film) 23.30 Híradó 23.45 Életveszélyben – Hétköznapi hősök 0.45 Beavis és Buttthead (am. rajzfilmsorozat) 1.10 Fókusz plusz 1.30 Divatklip.

6.30 Ez nem boszorkányság! (francia ismeretterjesztő sor.) 7.00 Kölyöklklub 11.00 Csőrré töltve 11.25 Mágusok (ausztál-lengyel sor.) 11.50 Mire gondolok? 11.55 A delfinek birodalmában (angol természetfilm) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Apád, anyád idejőjjön! 15.05 Acapulco Akciócsoprt (amerikai sor.) 16.00 2x2 néha sok(k) (amerikai vígjátéksorozat) 16.30 Ausztrál expressz (ausztrál kalandfilmsorozat) 17.30 Dallas (am. sor.) 18.30 Híradó 18.50 Akták 19.10 Paula és Paulina (mexikói sor.) 20.00 Az utolsó cserkész (amerikai film) 21.55 Igaz történetek: A Lindbergh-bébi elrablása (amerikai film) 23.55 Híradó 0.10 Országház 0.40 Hanuman majmai (angol természetfilm, ism.) 1.35 Akták (ism.) 2.00 Divatklip.

Programul
TV RomâniaA Román
TV műsora

11.00 Surprize, surprize 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro patria 16.30 Agenția de plasare 17.00 Corect 17.05 Jumătătea ta 18.00 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Felicity 20.45 Serial. FBI - C 16 21.30 Cu ochii-n patru. 22.15 Abarația zilei 22.20 Jurnalul de noapte 22.30 Recurs la morala.

Vineri, 24 septembrie

6.00 Matinal național TVR Iași 9.00 Recurs la morala 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Jazz 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Cyberfan 13.30 Repere sacre 14.00 Oamenii ca noi 14.30 Convițuiri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 De dor... 16.30 Scuzați! Pardon! Mersi! 17.00 Corect 17.05 Jumătătea ta 17.55 Fotbal: Lask Linz - Steaua București 20.00 Jurnal 20.45 Telecinemateca. Străinul fără nume 22.30 Abarația zilei 22.35 Jurnalul de noapte 22.40 A-Facerea.

Sâmbătă, 25 septembrie

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 A - Facerea 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 7 arte 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Cyberfan 13.30 Evrika 14.00 Dicționar de muzică 15.00 Ecoturism 15.30 Medicina pentru toți 16.00 Hora satului 16.30 Povești de dragoste 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Jumătătea ta 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Evenimentele secolului 20 19.00 Jurnal 20.00 Film. Deșertul de foc 21.40 In flagrant 22.25 Abarația zilei 22.30 Jurnalul de noapte 22.40 Români fără frontiere 23.40 Lumea dansului.

Duminică, 26 septembrie

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Români fără frontiere 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Lumea dansului 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Cyberfan 13.30 Destinul unei națiuni 14.00 Convițuiri 15.00 Pentru DV doamnă! 16.00 Muzică populară 16.25 Casa mea 16.55 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 17.00 Corect 17.05 Jumătătea ta 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Amintiri din secolul 20 19.00 Jurnal 19.40 Fotbal: Dinamo - Benfica Lisabona 21.40 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Milionar la minut 22.40 Aberata zilei 22.45 Jurnalul de noapte 22.55 Conferința de presă 23.50 Rock la miezul nopții.

Luni, 27 septembrie

6.00 Matinal național 8.30 Desene animate 9.30 Povești de adormi copii 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 TVR Info 11.05 Tenis: Cupa Davis 15.00 Emisiune în limba germană 16.00 De la lume adunate... 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Jumătătea ta 18.05 Corect! 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 20.00 Concert extraordinar 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Cinematograful de noapte. Fără apărare.

Marți, 28 septembrie

6.00 Matinal național 8.00 Desene animate 8.30 Serial. Povești de adormi copii 9.00 Carte de folclor 9.30 Vă place filmul? 10.00 ART-Mania 11.00 Tenis: Cupa Davis 13.30 Miss Unica. Concurs de frumusețe 15.10 Documentar 16.10 Telenciclopedia 16.55 Serial. Farmece 17.45 Sarabanda 18.30 Serial. Carol și compania 19.00 Jurnal 19.30 Surprize, surprize 21.30 Serial. Dr. Quinn 22.30 Jurnal 22.25 Săptămîna Sportivă 22.50 Film. Florile morții.

Miercuri, 29 septembrie

6.00 Ceasul deșteptător... 7.00 Universul credinței 8.00 Desene animate. Ursulețul Winnie 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 11.00 Tenis: Cupa Davis 13.30 7 zile în România 14.15 Curiozități de pe mapamond 14.40 Serial. Lumea bărbatilor 15.05 Auto-Show 15.55 Serial. Star Trek 16.45 Trupa de soc 17.10 Spectacolul lumii 17.40 Tragerile Loto Special 6/49 și Noroc 17.45 Sarabanda 18.30 Prezintă Ștefan Bănică jr. 19.00 Jurnal 19.30 Duminica Sportivă 19.45 Zodia VIP 20.45 Film. Minciuni adevărate 23.00 Jurnal.

Joi, 30 septembrie

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română**27 SEPTEMBRIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)**

19.00 Introducere, cuprins 19.05 „Pe undele Europei” – emisiune euroregională, realizată de către studiourile din Seghedin și Timișoara 19.28 Încheiere.

28 SEPTEMBRIE, MARȚI (redactor: Rita Ruja)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 19.20 Oameni celebri români – serial 19.28 Încheiere.

29 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Sport – știri, rezultate, competiții 19.28 Încheiere.

30 SEPTEMBRIE, IOI (redactor: Eva Iova)

19.00 Introducere, cuprins 19.02 „Magazinul Virstnicilor” 19.28 Încheiere.

1 OCTOMBRIE, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Nota săptămânii 19.15 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Virșet 19.20 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 19.25 Revista „Foi românești” 19.28 Încheiere.

2 OCTOMBRIE, SÂMBĂȚĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Recomandări culturale pentru week-end 15.00 „Party Time” – magazin de muzică ușoară 15.30 Interviu din viața comunității noastre 15.58 Încheiere.

3 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.00 Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 „Magazinul Virstnicilor” (reluarea emisiunii de joi) 15.30 Retrospectiva evenimentelor politice ale săptămânii – program preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru 29 septembrie 1999 (MTV 1 ora 13.25)

reluare: 3 octombrie 1999 (MTV 2 ora 6.25)

Programul prevăzut al săptămânii viitoare.

Emisiunea românească televizată va aborda și pe mai departe problema înființării Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Vom prezenta un interviu cu Dl. Petru Cordoș, ambasadorul României la Budapesta. Domnia sa atrage atenția, că deși s-a ajuns la acest eveniment, legislația maghiară încă nu a eliminat posibilitatea intrării neromânilor în structurile destinate naționalității noastre. Vă prezentăm în continuare o discuție purtată cu cei patru oaspeți ai emisiunii noastre din săptămîna trecută despre învățămîntul românesc din Ungaria. După planurile noastre o să vorbim și despre intențiile Episcopiei de a săvîrși slujbe ortodoxe române și la Löksháza.

Realizator: Ștefan Crâsta

FM 92,1 STEREO**RADIO VOCEA****EVANGHELIEI ORADEA**

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Carte pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00–18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30

MICA PUBLICITATE

Există în Giula un loc unde se poate minca ieftin și bine?

DA! la

Restaurantul „Pivnița cu bere” (Sörpince)

din Giula, Piața Kossuth nr. 2.

- Preparate ale bucătăriei tradiționale maghiare și românești
- Mese festive
- Sărbătorirea unor evenimente de familie
- Întîlniri ale oamenilor de afaceri

Informații la telefon:

66/362-382

Atenție gospodari!**De vânzare la prețuri accesibile:** pui de carne albi și pui galbeni, de ouat!

La adresa: lângă incubatorul de pui de lângă șoseaua dintre Giula și Békéscsaba.

Telefon: 06 20 9854-338

Atenție, filatelisti!**VÎNZARE – CUMPĂRARE**

de mărci poștale, serii și colecții complete!

ESTIMARE – ATESTARE

de colecții și unicate!

Pe adresa:

EXKLUSIV-PHILATELIA Kft.**H-5700 GYULA, Tiborc u. 18.**

Tel./fax: 463-341

Magazinul Nyisztor din centrul comunei Micherechi

Vă așteaptă cu un sortiment bogat de produse alimentare la prețuri accesibile.

Tot aici se pot procura folii din polietilenă și material plastic la prețuri convenabile.

Așteptăm cumpărătorii noștri la adresa:

Micherechi, str. Kossuth nr. 105.

Tel.: (66) 375-038

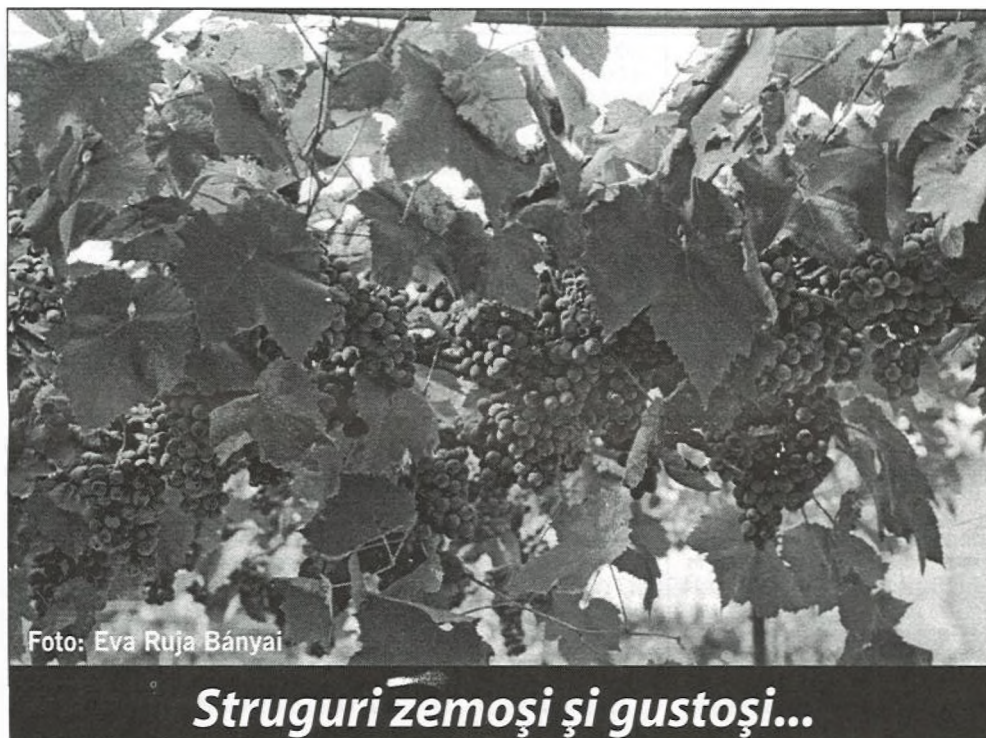

Foto: Eva Ruja Bányai

Struguri zemoși și gustoși...**Știați că...**

...pisicile sînt melomane? Ele au un auz de trei ori mai fin decît al omului.

...primul război mondial s-a desfășurat în Europa pe un teritoriu de 200000 kmp? Cel de al doilea război mondial a ocupat o suprafață de 3300000 kmp.

...un automobil este un mare consumator de oxigen? Pe parcursul a 1000 de km consumă oxigenul necesar unui om vreme de un an.

...în Bologna există un turn – Garisena – care face concurență celebrului turn din Pisa? Înclinarea sa este mai mică: 2,64 m față de cu circa 4,41 m.

MAXIMEOamenii cred cu plăcere ceea ce ei doresc. (Cicero)
Ce larg ar fi pămîntul să nu-l strîmteze ura. (Vlahuță)**Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei**

Divizia II (NB II)

Kiskörös–Giula 3-1

Divizia III (NB III)

Örkény–Bătania 0-3

Seria I. a jud. Bichiș

Kamut–Micherechi 1-1

Sarkad–Aletea 3-0

Zile și ore cu ghinion**Vineri, treisprezece, ora 13**

În medicină, frica superstițioasă de ziua de vineri, treisprezece și în general teama de cifra treisprezece poartă denumirea de trischedafobie. Glumind, putem spune că cei care suferă cel mai mult din cauza acestei superstiții sînt medicii, deoarece bolnavii refuză să se opereze în ziua respectivă.

În anul 1147, în ziua de vineri 13, Papa Eugen al II-lea a vizitat Parisul. Întrucît era cea de a cincea zi de post, parizienii au înfrîmpinat importanta personalitate cu vădită răceală. Întristat, papa a emis o bulă în care a ordonat ca ziua de vineri să fie considerată... zi de joi.

...În anul 1930, sir Henry Seagrave, disprețuind prejudecățile, a hotărît să stabilească un nou record de viteză cu barca pe apă într-o zi de vineri, 13, pe lacul Windermere. Atingînd viteza de

98 de mile la oră, el și-a atins scopul, dar chiar în ultima clipă barca cu motor s-a răsturnat și Henry și-a pierdut viața.

...În anul 1972, în Anzii chilieni, în ziua de vineri 13 octombrie s-a prăbușit un avion cu pasageri. Ca prin minune, cîțiva pasageri au scăpat cu viață. Dar neavînd hrană, mulți dintre aceștia nu au rezistat.

...Vineri, 13 octombrie 1990 locuitorul orașului Buenos Aires, Mario de Guia s-a internat în spital pentru o operație ușoară. În timpul anesteziei, Mario a suferit o criză de inimă. A fost dus imediat în camera cu oxigen, unde a contractat o infecție care i-a provocat o peritonită. Dar asta n-a fost totul: cînd a fost readus în salon, a căzut de pe targă și și-a fracturat piciorul și o claviculă.

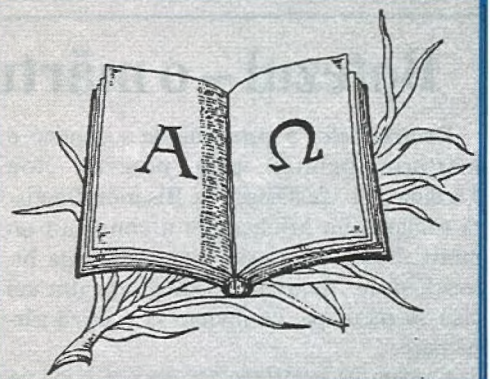
Dar există și excepții care după cum se știe, confirmă regula. Pentru companiile cinematografice

„Georgetow productions” și „Paramount”, seria de filme de groază cu denumirea de „Vineri, 13” s-a dovedit a fi deosebit de norocoasă. Filmele și videocasetele care au apărut din 1990 încocoace au adus producătorilor lor profituri de milioane.

În fiecare zi de vineri, care coincide cu data de 13, clubul din Philadelphia „Vineri - 1” organizează distracții pentru membrii săi. După o cină festivă, oaspeților li se propune să provoace superstiția: să spargă o oglindă, să treacă pe sub o scară, să deschidă umbrela într-o încăpere închisă, într-un cuvînt să facă tot ceea ce nu se cuvine.

Și, totuși, nu puneți soarta la încercare! În acest sens „semnele” arată că e interzis categoric să se ridice vinerea, în special dacă aceasta coincide cu data de 13 (cine ride vinerea, plînge duminică) și să se taie unghiile...

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foia**
românească

* Anul 2 Nr. 9 *

septembrie 1999

EDITORIAL

Familia puternică cu respect pentru Dumnezeu

„Domnul, Dumnezeul tău, te va face să intri în țara pe care a jurat părinților tăi, lui Avram, lui Isaac și lui Iacov, că ți-o va da. Vei stăpâni cetăți mari și bune pe care nu tu le-ai zidit, case pline de tot felul de bunuri pe care nu tu le-ai umplut, puțuri de apă săpate pe care nu tu le-ai săpat, vii și măslini pe care nu tu i-ai sădit. Când vei mânca și te vei sătura, vezi să nu uiți pe Domnul care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei. Să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, să-L slujești și pe Numele Lui să juri. Să nu vă duceți după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor din jurul vostru; căci Domnul Dumnezeu tău, este un Dumnezeu gelos în mijlocul tău. Altfel, Domnul, Dumnezeul tău, s-ar putea aprinde de mânie împotriva ta și te-ar putea nimici de pe fața pământului. (Deuteronom 6:10-15)

Sub titlul **Familia puternică** am studiat două dintre condițiile pe care membrii unei familii trebuie să le respecte, pentru ca relația lor să fie plină de armonie și de bună înțelegere: ascultarea de Dumnezeu, comunicarea unii cu ceilalți și educarea copiilor, întipărirea poruncilor lui Dumnezeu în mintea și-n inima lor.

În rândurile care urmează, vă invit să studiem împreună o altă condiție a fericirii și trăiniciei familiei: teama sau respectul pentru Dumnezeu. Poate că veți zice – bine, dar acesta este cel mai des sentiment întâlnit la oameni, fiecare om se teme de Dumnezeu. În realitate, însă, lucrurile nu stau tocmai așa. Oamenii, în aparență, se tem de Dumnezeu doar atunci când vreo nenorocire se abate asupra lor: când au loc mari inundații, când se pornește vreo război, când bătăuie vreo boală secerând viețile multor oameni, când cineva moare pe neașteptate, etc. Oamenii se tem pentru moment, dar teama lor nu produce schimbare în viețile lor, sau în atitudinea lor față de Dumnezeu. Poate chiar înainte ca nenorocirea să fi trecut, oamenii Îl uită pe Dumnezeu, fără să dorească să Îl cunoască cu adevărat: cine este El, ce a făcut El pentru noi și ce poate face în viața noastră. Scriptura spune că „dracii cred și se înfioară”, ei cred în existența lui Dumnezeu, le este teamă de El, dar nu Îl se supun și nu acceptă domnia Lui.

Știți cum suntem noi oamenii? Ne place și ne dorim să fim oameni bine-cuvântați de Dumnezeu, cu tot feluri de daruri bune: sănătate, putere de muncă, o profesie bună, o casă mare, copii frumoși, respect din partea oamenilor, dar când avem toate acestea nici nu ne dăm seama, cum se face, dar nu ne mai amintim, nu mai avem loc, timp, energie pentru Dumnezeu, pentru a face voia Lui în viața noastră. Și uite așa, simțim că lumea ne aparține și suntem stăpâni pe ce avem și siguri de ceea ce vrem să facem.

Dar, să ne reamintim că Dumnezeu are privirea îndreptată spre noi. Numai El ne vrea binele cu adevărat. Însă după ce ne-a dăruit atâtea binecuvântări, ne previne să nu Îl uităm. Cât de ușor adoptăm noi un aer îngâmfat și mândru când primim binecuvântări și cu timpul ajungem să fim indiferenți față de Dumnezeu: „Cine mai are nevoie de Dumnezeu?”

Care este secretul pentru a birui o astfel de ispită? „Să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, să-L slujești.”

Când membrii unei familii au o teamă sfântă de Dumnezeu, ceva minunat se întâmplă în sânul acelei familii. Mândria și îngâmfarea personală devin tot mai palide, pe măsură ce teama de Dumnezeu crește. Să nu mă înțelegeți greșit. Prin „teamă de Domnul” nu înțeleg groază, spaimă, sau a te simți înfricoșat în prezența lui Dumnezeu. Adevărata teamă este venerația Numelui Său Sfânt, un respect absolut pentru voia Sa suverană, a păstra cel mai mare respect pentru El. Cea mai mare bucurie a noastră este izvorâtă din faptul că Dumnezeu este Dumnezeul Atotputernic, Sfânt. Scriptura spune că tot ceea ce El promite, duce la bun sfârșit, cuvântul Său e *da și amin*. El merită, ca nimeni altul, respectul și încrederea noastră. Oamenii ne înșală, chiar cei dragi din familie se înțeapă să ne mintă, însă Dumnezeu nu își încalcă niciodată făgăduințele. El nu poate greși și nu poate fi influențat de nimeni ca să facă altfel de cum a spus.

Ce asigurare liniștitoare, ce încredere plină de pace dă aceasta unei familii! Și cu cât se adâncește mai mult încrederea și respectul nostru pentru El, cu atât protecția și grija Lui pentru familia noastră sunt resimțite mai bine.

Probabil că acest adevăr a vrut să ni-L transmită prin cuvintele: „Să nu vă duceți după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor din jurul vostru” (Deuteronom 6:14)

Și noi suntem înconjurați de dumnezei în adevăratul sens al cuvântului. Poate că nu sar în ochi așa de repede ca lemnul, piatra sau metalul, dar există, fără îndoială. Doar pentru a da câteva nume, familiile de astăzi trebuie să înfrunte dumnezeul materialismului, al banilor, dumnezeii senzualității, imoralității, ai faimei, celebrității și puterii, ai drogurilor, ai alcoolului care subjugă mintea oamenilor, ai filosofilor și religiilor false făcute de oameni.

Cât de mulți și de primejdioși dușmani avem!

Familiiile puternice însă au un respect profund pentru Dumnezeu, pentru că sunt conștiente că „Numele Domnului este un turn tare; cel neprihănit fuge în el și stă la adăpost” (Proverbe 18:10).

Pastor Daniel Burtic

Început de An Școlar

„Dacă-ți va fi inima înțeleaptă, inima mea se va bucura și lăuntrul meu se va veseli, când buzele tale vor spune ce este bine.” (Proverbe 23:15-16)

„Dacă ți se pare că educația e prea scumpă încearcă să plătești prostia.” (Derek Bohr)

„Profesorul deschide ușa, dar de intrat intri singur.”

S-au scurs doar câteva zile de la ultima zi de vacanță. „A fost” vacanța cea mare, așa putem vorbi de acum despre timpul care le este oferit copiilor în fiecare an spre odihnă și bucurie. A trecut vacanța și dacă am folosit cu înțelepciune acest timp, atunci suntem acum mai bogați, mai bine echipați pentru a înfrunta un nou an în care suntem chemați, dragi elevi, să ne aplecăm cu mai multă băgare de seamă asupra cărții.

Un nou an școlar este o nouă șansă care ni se dă pentru a ne forma ca oameni care în curând vor trebui să stea „pe propriile lor picioare”, oameni care vor fi nevoiți să-și câștige singuri pâinea cea de toate zilele. Dacă ne uităm doar la greutatea zilelor de școală și nu privim la provocarea zilei de mâine, atunci este greu să înțelegem rostul școlii, de ce trebuie să ne sculăm devreme în fiecare dimineață, de ce trebuie să ascultăm învățătura profesorilor, să învățăm și să ne facem lecțiile de fiecare dată și pentru fiecare oră. Dragi elevi, viața nu începe și se sfârșește cu anii frumoși și ușori ai copilăriei. Acum avem jucării, timp de școală, timp de joacă, zâm-

bet, lacrimi care se șterg ușor, dorințe, mofturi, dar viața este o creștere spre maturitate. Uitați-vă bine la părinții voștri, ei trebuie să muncească, să cumpere, să cheltuiască, să vă crească, ei trebuie să construiască relații sănătoase cu ceilalți oameni, viața lor nu este tocmai atât de ușoară, după cum ne vine nouă să credem uneori. Viața cere înțelepciune, o minte ageră, hărnicie, pricepere sau cunoștințe multe și potrivite.

Dragi copii și pe voi vă așteaptă o așa mare responsabilitate. Va trebui să fiți părinți cuminiți, meseriași pricepuți, cetățeni cinstiți și harnici ai țării în care locuiți, vecini buni și timpul în care trebuie să vă pregătiți pentru astfel de vremuri, acesta este dragi elevi zilele de școală. Cum veți vrea voi să fiți mâine?

Nu uitați, Dumnezeu-Creatorul nostru a pus în noi tot ceea ce este necesar ca să putem să ne construim viețile în așa fel încât să putem spune că viața are un scop și merită să fie trăită. Dumnezeu apreciază omul care caută cu toată mintea și inima lui înțelepciunea și priceperea. Profesorii vă deschid acum ușa cunoașterii. Intrați și luați pentru voi tot ceea ce este bun și folositor. Mă rog lui Dumnezeu să înțelegeți că ascultarea și învățarea sunt prețul pe care trebuie să-l plătiți acum, pentru ca să vă bucurați din plin mâine, când veți fi oameni mari ca tata și ca mama. Dumnezeu să vă ajute să fiți cei mai buni elevi din școala voastră!

Rugăciunea unui copil

Doamne-ți cer iertare
Că n-am ascultare
Și, în pas umil,
Cu glas de copil,
Nu sunt totdeauna
Cu părinții una.

Spun că nu e bine,
Țin mai mult la mine,
Folosesc minciuna:
Una, numai una
Până când cresc mare
Nu mai am răbdare.

Vreau să am prea multe,
Alții să m-asculte.
Să nu mă grăbesc,
Uit să mulțumesc.
Nu sunt gata-n viață
Să urmez povață.

Vreau să fac ce-mi place
Chiar de nu e pace.
Nu țin cont de mama,
Care-mi leagă rana
Și-mi dă sfaturi bune,
Blând, la rugăciune.

Doamne-ți cer iertare!
Și, crescând mai mare,
Vreau ca ascultarea
Să-ți urmeze Calea.
Zilnic, prin credință,
Să am biruință.

Actualitatea religioasă

Duminică, 22 august 1999, la Biserica Baptistă română din Micherechi s-a desfășurat un botez Nou Testamental. Cu această ocazie 5 persoane l-au mărturisit pe Isus Hristos ca Domn și Mântuitor personal în apa botezului. Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat de pastorul Alexandru Bodor, secretarul Comunității Baptiste de Oradea și Satu Mare, iar botezul a fost oficiat de pastorul bisericii Daniel Burtic. Programul de laudă și închinare a fost susținut de tinerii Bisericii Baptiste române din Micherechi. Atât mesajul Scripturii, cât și cântecele și poeziile prezentate de tineri au adus pe fețele celor prezenți lacrimile cercetării Duhului lui Dumnezeu.

Duminică, 29 august 1999, la Biserica Baptistă română din Chitighaz, 4 persoane l-au mărturisit în apa botezului pe Isus Hristos ca Domn și Mântuitor personal. Mesajul a fost prezentat de fratele Dumitru Rus, iar botezul a fost oficiat de pastorul bisericii Cesar. Biserica a fost condusă în laudă

și închinare de corul și fanfara bisericii, cărora li s-a alăturat și o parte din fanfara Bisericii Baptiste române din Micherechi.

Duminică, 5 septembrie, Biserica Baptistă română din Miche-

rechi a fost vizitată de către un grup de tineri de la Biserica Pentecostală Elim din Timișoara, România. Mesajul Scripturii, mărturiile și cântecele lor au adus în inimile celor prezenți *multă* îmbărbătare pe calea credinței.

Candidații de botez împreună cu pastorii Alexandru Bodor și Daniel Burtic

Botezul – o mărturie pentru Biserică și pentru societate

Decizia celor 5 persoane de a depune o mărturie publică prin botezul Nou Testamental desfășurat la Biserica Baptistă română din Micherechi a constituit un motiv de mare bucurie pentru întreaga biserică și un motiv de meditație pentru cei care au participat ca invitați la această sărbătoare.

Credem că hotărârea lor de a-și pune pe deplin nădejdea în Dumnezeu este o provocare de fiecare zi pentru cei care îi înconjoară și privesc cu luare aminte la schimbarea care s-a produs în viața lor. Despre importanța mărturiei lor dorim să vă prezentăm câteva gânduri ale celor care au fost prezenți la această sărbătoare.

Mesajul Biblic care a fost propovăduit cred că a avut un impact puternic asupra tuturor celor prezenți indiferent de vârstă, în special asupra tinerilor, pentru că ei sunt cel mai mult confrunțați cu probleme, ei au cu adevărat nevoie de pace în sufletul lor. Dar Scriptura spune că pacea adevărată este numai cu Dumnezeu și în Domnul nostru Isus Cristos. (Gheorghe Ruzsa)

Atilo, ai fost pentru prima dată în Biserica baptistă, de ce sau pentru ce ai venit?

Aurel m-a invitat să particip la botezul lui și mărturisesc că mi-a plăcut foarte mult, și aș vrea să mai vin la Biserică.

Ce ai simțit în sufletul tău, participând la această sărbătoare?

N-aș putea să-ți spun, dar am simțit bucuria lui Aurel și cred că va veni cât mai repede vremea când și eu mă voi boteza.

În ultimii ani la noi în Biserică a început o trezire spirituală, pentru că tot mai mulți tineri, oameni din sat participă la întâlnirile din Biserică. Și ceea ce s-a întâmplat și astăzi ne dă o mare bucurie. Impresia mea este că în viața fiecărui om mai târziu sau mai devreme se ivește această întrebare:

care să fie calea pe care să o urmez în această viață. Probabil că și acești tineri și-au pus această întrebare: care să fie calea pe care merită să merg în viață?

În mod normal cei care au crescut în Biserică au avut o oarecare cunoștință despre calea lui Dumnezeu, dar în viața celor care nu l-au cunoscut pe Dumnezeu mai înainte, putem spune că Dumnezeu a lucrat într-un mod foarte miraculos și i-a ridicat dintr-un mediu în care nu existau creștini, tocmai pentru a-i face lumină și sare în mediul acesta. (Ioan Petrușan)

Rita Ruzsa

Biserica în timpul programului

Gânduri despre Botez

„Toți care ați fost botezați pentru Hristos v-ați îmbrăcat cu Hristos.” (Galateni 3:27)

„Botezul nimic alta nu este decât omorârea celui ce se botează și învierea lui. Omul cel vechi a fost înmormântat și a înviat omul cel nou.” (Ioan Gură de Aur)

„Credința povățuiește înaintea botezului, că mai întâi omul trebuie a crede și apoi a se boteza.” (Teofilact)

„De unde să fie botezul, decât de la crucea lui Hristos, de la moartea lui Hristos? Acolo este toată taina, căci pentru tine a pățit. În El ești răscum-părat, în El vei fi mântuit!” (Ambrozie)

„Aceasta este rațiunea Harului, fiindcă cei care cred, mărturisind pe Dumnezeu și pe Hristos, dobândesc prin botez iertarea tuturor păcatelor lor. De aici se numește și renaștere.” (Niceta de Remesiana)

„Botezul este luminarea sufletelor, schimbarea vieții în mai bine, întoarcerea, îndreptarea conștiinței către Dumnezeu, reluarea legăturii cu Dumnezeu.” (Grigore de Nazianz)

„A îngropa păcatele de dinainte de botez este rezultatul darului Său, însă a rămâne după botez morți față de păcat, aceasta este treaba noastră și a sânguinței ce punem cu ajutorul lui Dumnezeu.” (Ioan Gură de Aur)

Înnoirea vieții – între așteptare și realitate

Trăim ultimele zile ale acestui mileniu cu o strângere de inimă gândindu-ne la înnoirea care se va produce curând. Nu peste mult timp vom intra într-un nou mileniu, care aduce cu el atâtea necunoscute. De pe acum se vorbește despre o nouă față a celor mai multe lucruri de pe acest pământ. Se speculează tot mai mult că viața pe pământ nu va mai fi ca până acum. În ce va consta înnoirea? În mod exact nimeni nu poate să știe. Tot ceea ce se spune sunt doar speculații, simple vorbe aruncate în arena vieții fără acoperire.

Este însă dorită înnoirea? Da, dacă ar trebui să se înnoiască ceva, cât mai repede posibil ar fi viața în mod individual, a fiecărui om. Omul în sufletul lui tânjește după înnoire, după ceva care să-i justifice existența, să-i dea nădejde pentru ceva dincolo de clipa trecătoare.

Este posibilă o astfel de înnoire? Nimic nu poate fi mai convingător decât experiențele reale. În rândurile care urmează dorim să vă prezentăm câteva aspecte din mărturiile celor care au experimentat înnoirea propriei lor vieți:

Am crescut într-o familie creștin-baptistă, dar nu L-am cunoscut personal pe Dumnezeu. Prietenele mele au hotărât să-și pună viața în mâinile lui Dumnezeu și eu am putut vedea schimbarea care s-a produs în viața lor. Uitându-mă la ele le vedeam fericite, pe când eu nu aveam nici un țel pentru viața mea, stare care a adus în mintea mea gândul morții. Eram tot timpul nefericită, nu-mi găseam nicăieri locul și am ajuns să mă port urât cu ceilalți și chiar cu mine înșămi. Mergeam la biserică, dar nu-mi plăcea. Prietena mea Haini m-a încurajat mult, atât prin cuvinte, cât și prin fapte. A fost o luptă mare în mine până când am putut lua hotărârea de a-mi încredința viața lui Dumnezeu. În momentul în care am spus da pentru Dumnezeu, mintea și inima mea au fost cuprinse de o pace, pe care o prețuiesc mai mult decât orice în lumea aceasta. (Marta Petrușan)

Hotărârea de a-L primi pe Isus Hristos ca Domn și Mântuitor personal nu va putea nimeni și nimic să mi-o schimbe. Cred că decizia pe care am luat-o este cea mai

bună din viața mea. Fac parte dintr-o familie creștin-ortodoxă și de-a lungul anilor am primit o educație bună, dar n-a existat nimic care să-mi dea siguranță pentru viața mea. Când tinerii de la Biserica Baptistă română m-au invitat să particip împreună cu ei la întâlnirile lor și la programul bisericii m-am bucurat mult. Aici am avut posibilitatea să-L cunosc pe Dumnezeu, să înțeleg că El mă iubește și dorește fericirea mea. Am experimentat în viața mea personală puterea și dragostea lui Dumnezeu, viața mea s-a schimbat, gândirea și nădejdea mea în viitor sunt noi, de aceea nimic nu va putea să mă despartă de Dumnezeu. (Genoveva Iova)

De mică L-am cunoscut pe Dumnezeu, pentru că mama mereu mi-a citit din Scriptură, mi-a vorbit atât de frumos despre Dumnezeu. Am știut multe despre Dumnezeu, dar niciodată nu L-am cunoscut în mod personal. După ce am terminat liceul am plecat la studii în România. Atât în anii din copilărie, cât și atunci când mă aflam departe de casă am văzut de multe ori în viața mea că Dumnezeu mă iubește și vrea să mă ocrotească. Și eu Îl iubeam pe Dumne-

zeu, însă nu înțelegeam un lucru, de ce oamenii care se întorc la Dumnezeu trebuie să se boteze. La Cluj, împreună cu alți studenți ne întâlneam la Biserică pentru rugăciune și studiu biblic. Pe măsură ce am studiat Scriptura am înțeles cât de important este botezul ca mărturie publică a credinței mele în Dumnezeu. De acum niciodată nu-mi va fi rușine să spun și celorlalți despre Dumnezeu măreț pe care eu Îl slujesc cu toată inima. (Cornelia Ruzsa)

Pot să spun că până aici viața a fost cu mine foarte aspră. De-a lungul anilor am avut de înfruntat multe probleme, dezamăgiri din partea oamenilor, necazuri care mi-au furat bucuria și speranța în ceva mai bun. Sunt mamă a trei copii și știu ce înseamnă să dăruiești dragoste, să știi să porți de grijă. Dar în viață nu poți doar să dai, fără să primești niciodată în schimb lucrurile de care tu ai nevoie. În durere și lacrimi s-au scurs mulți ani din viața mea, până într-o zi când Dumnezeu a vorbit sufletului meu, arătându-mi darul mântuirii pe care dorește să mi-l dea. Copiilor mei le plăcea foarte mult să participe la programul Bisericii Baptiste române din Micherechi și am vă-

zut că ceva s-a schimbat în inima lor de copii în acest timp. Alături de ceilalți copii ai bisericii au învățat multe cântece, lucruri bune din Biblie, au învățat să fie mai ascultători acasă. M-am bucurat mult pentru ei și astfel am început să merg și eu cu ei la biserică. Aici prin predici, prin cântări și mărturii ale fraților am ajuns să-L cunosc pe Dumnezeu și pacea și fericirea pe care El mi le poate dăruia. În ziua când L-am primit pe Dumnezeu, viața mea s-a schimbat nu doar un pic, ci în întregime. Cu adevărat Dumnezeu mă iubește. (Eva Cioca)

Astăzi mai mult decât oricând viața tinerilor este într-un mare pericol și acest lucru îl spun din propria mea experiență. Cu adevărat diavolul se luptă să distrugă viața cât mai multor tineri. Timp de mulți ani și eu am crezut că viața-mi aparține și cât de bine mă pot distra eu în lumea aceasta. Niciodată nu mi-a scăpat nici o ocazie în care eu să mă simt bine. Toate posibilitățile pe care le au tinerii astăzi ca să se distreze le-am încercat și eu. Ajungeam uneori să mă plictisesc și atunci inventam tot felul de prostii, numai ca să simt în sufletul meu acea plăcere care „te înalță” deasupra celorlalți. De asemenea, banii îmi plăceau foarte mult și ca toți ceilalți tineri vroiam să am cât mai mulți bani. Am încercat tot felul de metode ca să câștig mulți bani. Dar în toate lucrurile acestea era puterea diavolului și în loc să mă simt fericit, în inima mea aveam o mare durere, un gol pe care nu puteam să-l umplu cu nimic. Fugeam după fericire și cu cât mă implicam în mai multe lucruri rele, cu atât mă cufundam mai mult în deznădejde. Așa a fost viața mea până într-o zi când m-am hotărât să vin să văd ce îmi poate oferi biserică. Astfel, într-o duminică am participat la programul Bisericii Baptiste române din Micherechi. Prin mesajul fratelui pastor, Dumnezeu mi-a vorbit, mi-a arătat starea păcătoasă în care eram și în același timp viața nouă pe care El poate să mi-o dea. Atunci mi-am spus că nici măcar o singură zi nu vreau să mai trăiesc fără de Dumnezeu. Dumnezeu mi-a iertat păcatele și mi-a dat o minte și o inimă nouă, cu care doresc să-L slujesc până la moarte. Viața mea este fericită acum cu Dumnezeu. (Aurel Papp)

Tinerii împreună cu candidații din Botez